מנהטן - אישית צמודה

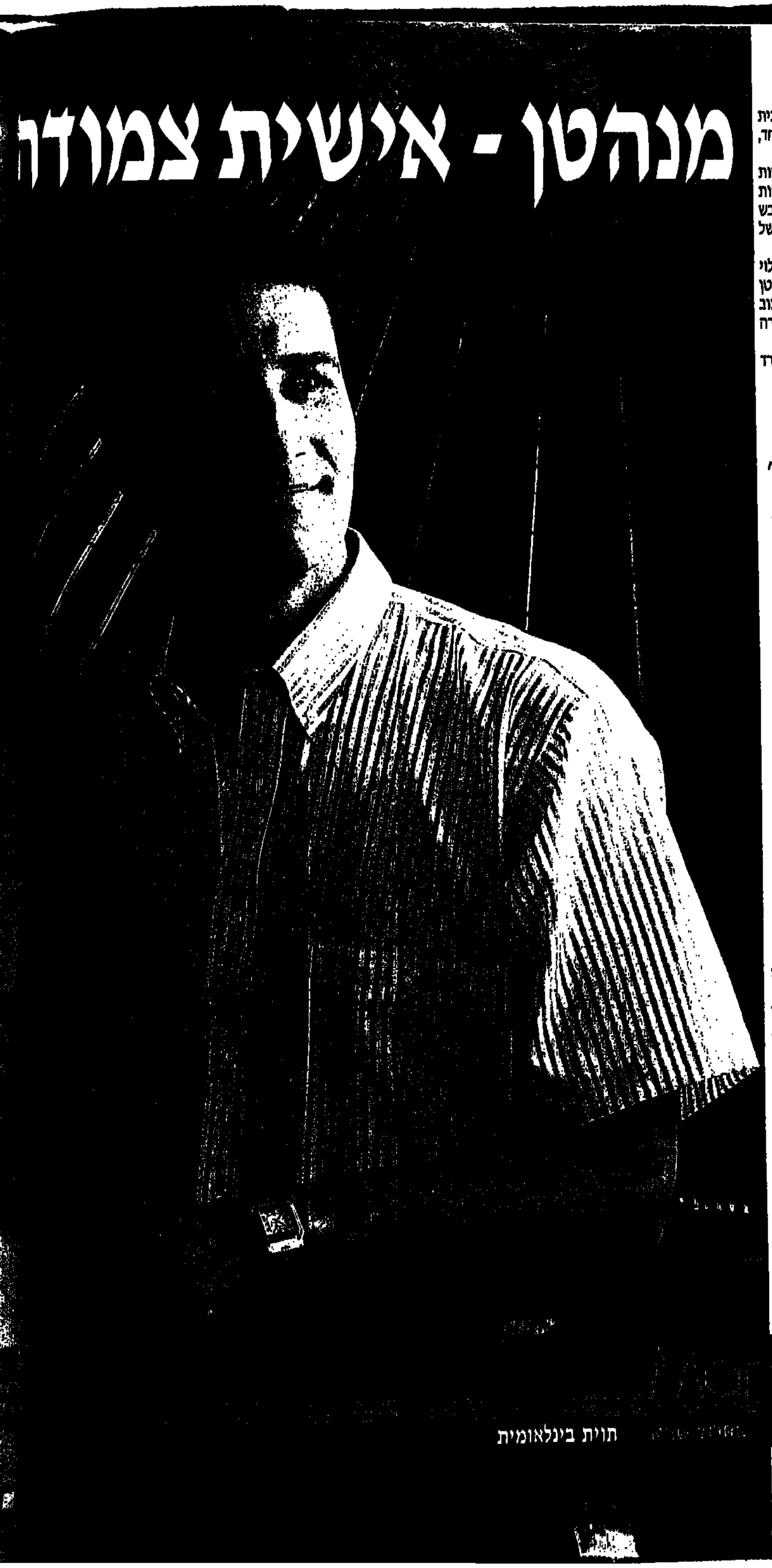

"רוב הזמן אני נמצא מחוץ לבית ולכן אני חייב חולצות נוחות במיוחד, נעימות למגע ונאות למראה.
מנהטן - סדרה של חולצות שעושות לי את היום. בכל מקום: בפגישות עסקים בארץ או בחו"ל, אני לובש אחד מהדגמים האלגנטיים של מנהטן.
בקונצרט של מכבי ת"א או בבילוי במסעדה טובה אני מופיע במנהטן סוהו - חולצה ספורטיבית בעיצוב מרענן, עם צבעים חזקים וגזרה צעירה.
חולצות מנהטן - חלק בלתי נפרד מסדר היום שלי."

טל ברודי

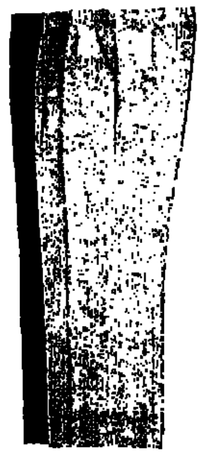

ועכשיו לראשונה בישראל גם מכנסי מנהטן. מכנסיים בגזרה גברית צעירה. לבחירתך מכנסי מנהטן בסגנון סולידי, ספורטיבי או אלגנטי. תתחדש.

BLACK&DECKER
בלאק אנד דקר

היצרן הגדול בעולם לכלי עבודה חשמליים

נציגים בישראל: מאור הדרור בע"מ

ניתן לרכוש ישירות במחסן המכירות הארצי

חולון-רח' הסדנה 26 איזור התעשיה, טל. 03-807711

ימי הפתיחה: בימים ראשון עד חמישי בשעות 08.00-17.00

לתשלמים בתשלום אחד-15% הנחה

6-8 תשלומים
חודשיים בשקלים!

מבצע טלפון והלמן

937 השואב הולל!
שואב האבק שכובש את איזורנו ואת ארה"ב! השקע הציסי בעבודות הבית. שואב צנק על מטען חשמלי ללא חוט חשמל! קל, קומפקטי, נוח ומתאים לכל הסוגות בבית.
מחיר מבצע 20x6 ש"ח

H-501
מקדחה רוטטת (פטיש) 10 מ"מ, מהירות אחת 3000 סל"ד, הספק W330 בידוד כפול.
מחיר מבצע 25x6 ש"ח

H-664
מקדחה רוטטת (פטיש) 10 מ"מ אלקטרונית דו-כיוונית (וכולה לשמש גם כמברג), הספק 400W, בידוד כפול.
מחיר מבצע 45x6 ש"ח

D-162
מקדחה 13 מ"מ רוטטת (פטיש), 2 מהירויות, W550 בידוד כפול, מתאימה לכל האביזרים!!!
מחיר מבצע 50x6 ש"ח

P-59-21
המוצג בעולם! משחזת זוית 9 ,1800W לעבודה מאומצת ביותר. מתאימה לחיתוך אבן, בטון וכן להשחזה וליטוש פיח ומתכת. כלי ללא מתחרים. המשחזת היחידה בעולם עם כולם זעזועים.
מחיר מבצע 80x6 ש"ח

WM536
שולחן העבודה המתקפל של שנות ה-2000. אידיאלי במיוחד לבעלי מקצוע לעבודות חוץ ולחובב המקצועי. השולחן בעל שפע של אפשרויות.
מחיר מבצע 75x6 ש"ח

DN536 S
הטוב מכולם!
חדש! המסור של שנות ה-2000! מסור אנכי מתכוונן (עם הנה) בעל ביצועים מעולים עם הגה עליון המכוון את המסור בכיוונים הרצויים לחיתוך ללא צורך להזיז את המסור! מתאים לכל סוגי החומר עץ, מתכת, פלסטיק
מחיר מבצע 50x6 ש"ח

T1
מכסחת דשא (ריחוף) המכסחת של שנות ה-2000 הספק W900 בידוד כפול, ומתאימה לגינה בגודל של עד 300 מ"ר!!! כושר חיתוך הסכין "12
מחיר מבצע 85x6 ש"ח

C36
מכסחת דשא חשמלית תומית עם מיכל אוסף, הגלגלים ניתנים לכיוון לפי גובה הדשא. מתאימה לגינה בגודל עד 200 מ"ר.
מחיר מבצע 400x6 ש"ח

DW-1251
מסור זרוע מכול 40 ס"מ (1 פזה) לעבודה מאומצת ביותר 1 2800 סל"ד בדקה, 380 מ"מ חיתוך בזוית של 280-1,90, מ"מ בזוית של 45° ! אפשרויות וביצועים בלתי מוגבלים ! תוצרת ריזולט הטוב והנמכר בעולם!!!
מחיר מבצע 350x6 ש"ח

R4
מכסחת דשא חשמלית, בידוד כפול, הספק W400, הגלגלים ניתנים לכיוון לפי גובה הדשא. כושר חיתוך הסכין "12.
מחיר מבצע 70x6 ש"ח

P-54-17
משחזת זוית "4, קלה וקומפקטית לעבודות קלות 600 W.
מחיר מבצע 55x6 ש"ח

DN-330
מסור סרט קומפקטי אפשרויות ניסור מגוונות לברזל. שולחן ניסור בגודל 310x340 ס"מ הניתן לחטיה עד 45°. מהירות 150 מ' לדקה.
מחיר מבצע 115x8 ש"ח

8-102
מרסס צבע חשמלי לכל סוגי הצבע ולכל סוגי העבודות! קל, קומפקטי. נוח. מתאים לצביעת רהיטים קירות, מתכות ועוד... ולמגוון רחב של אפשרויות.
מחיר מבצע 50x6 ש"ח

GS400
גוזם גדר-חי (מזמרה חשמלית) בידוד כפול, אורך הלהב "16, הספק 400W, מעצור מיוחד לבטיחות. קל, קומפקטי ונוח לתפעול
מחיר מבצע 65x6 ש"ח

DN-402
מסור עצים חשמלי "12 בידוד כפול, 1300W. מתאים במיוחד לכריתת עצים להסקה ולגנן החובב. קל, נוח ובטוח בתפעול.
מחיר מבצע 80x6 ש"ח

מבחר מוצרים נוספים ב: 8 -- 6 תשלומים

כלים לבית ולגינה, מוצרי חשמל ושואבי אבק.

[illegible]

כלים לבעלי מלאכה ותעשיה

[illegible]

מבחר מוצרים נוספים ב: 6 -- 8 תשלומים! אספקה מיידית - דמי אריזה ומשלוח על חשבוננו! טלפון: 03-807711

למחזיקי כרטיסי ויזה וישראכרט
הזמנות ישירות בטלפון: 03-807711

למשלמים בצ'קים--פרטים בטלפון (דמי אריזה ומשלוח על חשבוננו!)

אלפא גרף

קנה בדרייבסטור
ושלם ב־4 תשלומים

המבצע במחלקות תמרוקים, כלי בית וצעצועים, על כל קניה מעל 500 ש"ח למשלמים בכרטיס אשראי בלבד

מתנות לחג
מערכות כלי הגשה באיכות גבוהה, מבחר מוצרים מקרמיקה, אגרטלים, כדים, קערות תוצרת חו"ל.

מבחר ענק של מפות שולחן.

לגבר האופנתי
מבחר מרשים של מתנות

לאשה האלגנטית
תיקים וחגורות מעור בדגמים מרהיבים

שוברי קניה לועדי עובדים ומוסדות
סלסלות ואריזות שי יפיפיות

מבצע יופי יופי!
מוצרי יוקרה של חברת "נורית"
DIORISSIMO
PACO RABANNE
NINA RICCI
SCHERRER
POISON

מבצע אפיקומן
צעצועים, ספרים, ספרי־קלטת לילדים במחירי הפתעה

על כל קניה בסך 50 ש"ח שובר הנחה לקניית המשקאות המובחרים

ישראכרט, ידידי

וויסקי מס' 1

דרייבסטור® בע"מ פתוח עד לשעה 23.00

מרכז קניות, תחנת "דלק" רמת־אביב, דרך חיפה 170 טל' 3-423112

פנקס ר' דני

ה ג י ע מ כ ת ב

אמונות טפלות? – לא אני!!!

■ אני אדם מודרני מתקדם ונאור, חופשי ומשוחרר מאמונות טפלות, לא מאמין בשטויות כמו שדים ורוחות (טפו, טפו, טפו...). ככה אני חי ומסתדר עם זה, בעזרת השם, יפה מאוד. יש, כמובן, כמה דברים שאין להם שום שייכות לאמונות טפלות, דברים יסודיים, מהחיים, אשר עליהם יש להקפיד ומהם יש להיזהר.

למשל, סולם עומד: בשום אופן אין לעבור מתחתיו ואלוהים ישמור אותך אם תמסור למישהו, דבר או חפץ כלשהו, מבעד לשלביו. כמובן יש להזהר ביותר מחתולים שחורים, טפו ימ"ש. זה לא עניין של אמונות הבל, זה למען הזהירות. ועוד דוגמא או שתיים לדברים המביאים מזל רע וצרות צרורות, בלי כל קשר לאמונות טפלות, כמובן. למשל: העברת ממחטה מיד ליד וכולל ממחטות נייר) גורמת כמעט מיידית למריבה קשה עם מקבל הממחטה. זה בדוק. יש על כך קבלות. להדליק שלוש סיגריות בגפרור אחד – סכנה! להתחיל עסק ביום שישי? שלא נדע מצרות. הלך העסק! לקום בבוקר, להתלבש, ולנעול, לא עלינו, נעל שמאל תחילה? - יום שחור!

גם נעלים נכללות במסגרת חפצים שיש להזהר בהן. אם הכנסת בטעות רגל שמאל לנעל ימין, או אם השארת אותן זרוקות אחת על השניה, מוצלבות ר"ל - אתה והמשפחה בצרות! דבר נוסף שיש לתת עליו את הדעת הוא שלום הילדים. הילדים, נשמתנו, עצמנו ובשרנו, נתונים בסכנה מתמדת של עין־הרע ועלינו לשמור אותם מפניה, ופה ברור לכולם שזה עניין של פיקוח נפש ולא אמונה טפלה, או גישה פרימיטיווית. אסור לחלק לילד מחמאות על יופיו, או חכמתו. זה מביא עין רעה ומזל ביש. ראו הוזהרתם.

יש גם פרחים המביאים מזל רע: חבצלות, קאלות ושאר פרחים לבנים מתאימים ללוויות בלבד, ואם כבר השתתפתם, לא עלינו, בלוויה, שלא תחזרו באותה דרך שבה הגעתם. פגשת בדרכך מסע לוויה – מזל ביש! מראה נשברה - מובטחים לך שבעה ירחים של... מזל רע, או לחילופין – שבע שנות רווקות. לשרוק בזמן הפלגה - אסור. סימן לסערה. ירח מלא – מסוכן מאוד, יכול לגרום לסהרוריות ולשגעון. אסור, ר"ל, ליטול ציפורניים בלילה, זה רע ולפעמים רע מאוד.

קיימות הרבה אמונות טפלות שאותן לא הבאתי ואותן לא מניתי ברשימה נכבדה ורצינית זו, שחשוב מאוד לדעת ולשנן אותה על מנת לדעת מפני מה להישמר.

אבל, כפי שכבר אמרנו: בעניין אמונות טפלות איננו עוסקים...

תל־אביב זאב ספקטור

בשבוע שעבר קבלתי הדים עליכך, בנוסח כמו "איזה כייף להיות שם ולקבל הדרכה ועזרה בעברית דווקא" ולעומת הערת קוראה שהעדיפה כתובות באנגלית). ההעברה מאוד עזרה לחבר'ה והם מודים לי על כך.

אני מוצאת זכות וחובה כאחת להודות לכם בשמי ובשמם.

ראש הנקרה חיה לבקוביץ

מי צריך מרתון בת"א?

■ בכל העולם נהוג לקיים את מסורת ריצות המרתון בימי חג ומועד, או לחילופין ביום המנוחה, כלומר ביום א' בשבוע. בישראל, כך יש להבין, קיימת בעיית השבת ואין עיריה או מרכז ספורטיבי כלשהו, שיהיו מוכנים לתת חסות לאירוע שיתקיים בשבתות.

החליטו איפוא על יום חמישי בשבוע. וזה מה שהיה חסר לעיר פקוקה בלאו הכי כתל־אביב.

אישית – אני בעד מרתון, אבל לא בתל־אביב. שיעשו את זה סביב הכנרת, ליד החרמון, בנגב, בערבה, בבקיעות שהתנועה בהם, דלילה, יחסית, לזו שבערים הגדולות.

ואם כבר בתל־אביב – אפשר היה לקוות שהמארגנים ילמדו מלקחי השנים האחרונות ויפנו צירי תנועה בבהירות רבה יותר.

תל־אביב א.אלמליח

■ ...ימים אחרי שהסתיים סיום המרתון ברחובות תל־אביב, עדיין נשארו ברחובות אינשטיין ופנקס בתל־אביב "שלטי הכוונה" האוסרים על הנהגים לפנות ימינה או שמאלה. כל כך קשה היה לפנות את השלטים המטעים הללו שעות ספורות אחרי סיום ריצת המרתון, או שמא גם לכך דרוש "צבא" פועלים מיוחד?

תל־אביב ב.ב.

■ השוב: אל פותרי התשבצים: אנא מכם, ציינו על המעטפה/גלויה את מספר התשבץ. לא נביא בחשבון תשובות שבהן לא יצויין מספר התשבץ!

סליחה, דמיטרי

■ בכתבה "יאסו דמיטרי" (נילי שחק־בופמן, "גבר לעניין" 132) צויין שגילו של דמיטרי ניקול־אידיס הוא 68. בהמשך מסופר שבשעה שהג־רמנים כבשו את יוון הוא היה ילד ו"בשל גילו הצעיר לא הספיק לשרת כחייל במלחמה". ה"חשבון" הזה לא מסתדר לי.

דמיטרי ניקולאידיס

יוון נכבשה בשנת 1941 ואם אמנם דמיטרי בן 68, הרי שבעת הכיבוש היה בן 21, גיל בהחלט כשיר לשירות. אני בן 66 ושרתתי למעלה מארבע שנים בצבא הבריטי.

משהו, אם כן, "צולע" כאן. אולי נפ־לה טעות בגילו של דמיטרי?

גבעתיים הלל טיון

■ "גבר לעניין" משיב: בבדיקה שערכנו מסתבר שדמיטרי נולד בשנת 1925 ול־פיכך הוא בן 63 בלבד. בעת פלישת הג־רמנים ליוון הוא היה בן 16, צעיר מכדי להצטרף לכוחות הלוחמים.

כנס יוצאי באקאו

■ נבצר מאתנו לאתר את האלפים יוצאי העיר הרומנית Bacău והעיירות Moinesti ו־Targu-Ocna החיים בישראל. עליכן, נבקשכם לפרסם כי אנו עורכים כנס של יוצאי המקומות האלה, ביום א' 27.3.88, החל מהשעה 17:00, בבית הרופא בתל־אביב. החוג שלנו פועל במסגרת האיגוד העולמי לתרבות של יהודים יוצאי רומניה ובכנס נארח את יוצא עירנו הרב ד"ר אלכסנדר שפרן, שהיה הרב הראשי של יהודי רומניה בשנות מלחמת העולם השניה ועתה מכהן כרבה הראשי של ז'נווה. ידברו. בכנס גם יו"ר האיגוד שלמה ליבוביץ־ליש והפעילה הציונית שרה אברהם־רוטנברג.

תל־אביב צבי דר־זהב, מרכז החוג

הדים מחו"ל

■ זה עתה הגיע לידי (כמדי שבוע, כמובן), המוסף "גבר לעניין", ואני חושבת שכדאי שתדעו ש... עתונכם משרת את יעדו בצורה הטובה ביותר ואיך?

כמה מבנינו שוהים בשנת־חופשה בחו"ל. אחד מהם, וחבריו, מבלים כרגע בתאילנד ובפיליפינים ובמקומות אחרים. מאז שראיתי שאתם מפרסמים בצורה כליכך יפה ומשכנעת את המקומות הללו במדורו של אילן זוהר ("עם תרמיל ובלעדיו"), אני שולחת להם את החוברת.

חדש במדור הרכב: אתם שואלים – "גבר לעניין" עונה

■ שאלה: בעלי ואני מתלבטים בין שתי מכוניות ספורטיביות: פיג'ו 309 ופולקסוואגן גולף, נפח מנוע 1600. למרות הפרש המחירים, נראה לנו שהפיג'ו הדו־דלתית אינה נופלת מהגולף, ורצינו לדעת האם ה־309 תשמור על ערכה והאם כדאי לרכוש. בתודה, הנה כוהן

■ תשובה לשאלה זו, כמו לרבות אחרות הקשורות ברכב, תינתן במדורו החדש של אבירם פרלה, [illegible], שיופיע ב"גבר לעניין" החל מהשבוע הבא.

שפים
מה קורא מנחם בגין?
חיי שעה
ד"ר שמאי גילה: רופא, צייר וממציא
ספה יריד הרכבות הגדול
סכנת נפשות
להמטנים ברחבי תבל
מינה שנהר
יש תשובה לכל שאלה
ארץ דן
רשמי ביקור בליבריה
יוצאים לדרך
הגב על המטה
גלגלים
שאם הצתה לאודי
תשבץ
הכין: אהרון כהן

ט י פ

גבר השבוע

■ ויקטור שם־טוב, גבר לעניין שהחזיר קצת שם טוב לפוליטיקה הישראלית. שר בעבר, ח"כ עד לפני ימים אחדים, קם יום אחד ופינה את הכסא. שאפו, ויקטור.

מה קורה ומה קורא בגין

■ כמו רבים וטובים בישוב – גם "גבר לעניין" תוהה, לא פעם, מה עושה ראש הממשלה בעבר, מנחם בגין, בין קירות ביתו שברחוב צמח בירושלים. מעת לעת אנו זוכים לתשובה, הרבה בזכות מפגשי־עבודה חטופים עם עוזרו הנאמן יחיאל קדישאי, היוצא ובא חופשי בביתו של בגין.

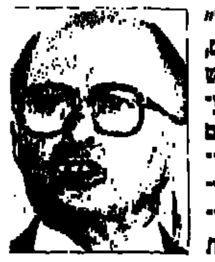

מנחם בגין

באחרונה שמענו מפי קדישאי מה קרא בגין. ראש הממשלה בעבר סיים בימים אלה את קריאת הספר "בל יחיד הוא מלך" (הוצ' דביר), שכתבה חברת מפלגת העבודה ד"ר רפאלה בילסקי בן־חור.

תשאלו, ובצדק, מה לבגין ולדברי הגות של חברת העבודה?

התשובה: ספרה של בילסקי בן־חור עוסק במשנתו של זאב ז'בוטינסקי. בנושא זה אין בגין מוותר על זכותו להיות מעודכן, ואמנם – הוא "בלע" את הספר בספיה.

א. בן־שוהם

רק "ראש גדול"

■ קצין שריון ראשי, תא"ל יוסי בן־חנן, מן הלוחמים הנודעים בצה"ל, הוא חובב תנ"ך מובהק ומעריץ, כנראה, במיוחד את דמותו של השופט גדעון, שלפחות אחד מגינוני המנהיגות שלו – אימץ.

לפני זמן הוחלט בחיל השריון לשלוח לקורס קצינים קבוצה של כמה עשרות מפקדי טנקים, בעלי נתונים טובים לקצונה. באו ואמרו לתא"ל יוסי כי קיים חשש שמתוך כלל המוזמנים, לפחות 20 אחוז יסרבו ללכת לקורס. "הכניסו את כולם לאולם" – ציווה המפקד. אחרי נאום קצר, סיכם בן־חנן את הפגישה במלים: "אינני יודע אם יש ביניכם כאלה העומדים לסרב ללכת לקורס. ואם כן – כל איש הירא ורך הלבב ישוב וילך לאוהלו".

אף אחד לא קם. כל המועמדים הלכו לקורס.

דוד זוהר

את קולקציית האביב/קיץ 1988 של "לורד־יהודוקס", הציגו 20 דוגמנות ודוגמנים. לראשונה הוצגו התלבושות המקוריות של קבוצות ליגת ה־N.B.A., הצפויים להיות "להיט" בקיץ הקרוב. כדורסלן הפועל ת"א, קארל איימס, שדוגמן אף הוא בתצוגה, בחר בתלבושתו של מג'יק ג'ונסון מקבוצת "לוס־אנג'לס־לייקרס", אלופת המקצוענים בארה"ב בכדורסל. בתצלום: יאיר רוטלוי, מנכ"ל "לורד־יהודוקס", עם קארל איימס.

מאלטה לא־יוק

■ בגליון טיימס המופיע בוואלטה בירת מאלטה, היתה ב־1 בינואר השנה כתבה גדולה ומלאת התפעלות, על אילן חסון, צייר ישראלי שהציג בעונה התגיגית ביותר במוזיאון הלאומי לאמנויות. בנוסף לשבחי הצייר העלו עתוני מאלטה, שאינה ידועה ביתר־אהדה לישראל, את ירושלים על ראש שמחת החגים שלהם. כתבו על "ארץ האבות" שאליה חזרו יהודים מהגולה, על החסידות ועל ש"י עגנון ועל מה לא. מילא, אילן חסון מקיים בימים אלה תערוכה בסטודיו שלו בכיכר קדומים, ביפו העתיקה. אבל מה לו ולמאלטה? "יום אחד נכנסו אלי לסטודיו מנהל "בריטיש איירווייס" בישראל, ארנסטו פלאמיני ואשתו, בת לאצולת מאלטה. קנו שני ציורים ולקחו קטלוג. כשנסעה למולדתה הראתה את הקטלוג למנהל המוזיאון. טילפנו לי, הזמינו – ונסעתי. הייתי הישראלי הראשון שהציג במאלטה".

עופר הילל

אילן חסון בסטודיו שלו, ביפו.

מה מפריע לפרס

■ זה ששמעון פרס הפסיק לעשן, כבר יודעים כולם. עד כמה העשן באמת חסר לו – יכלו ללמוד רק פעילי המפלגה באזור רמת־גן, כשהתכנסו לשמוע את דעותיו על הוועידה הבינלאומית והמצב הפוליטי.

פרס דיבר ודיבר, ולפתע נשנק קלה. הוא לגם מכוס המים שלצידו, אך קולו לא שב אליו. הוא שוב לגם, השתעל קלות, ומיהר להסביר לנוכחים: "זה מה שקורה כשמפסיקים לעשן".

"מדריך להשגת נשים"

יש לך בעיות במציאת בחורה? אינך יודע איך להתחיל עם נשים? אתה ביישן וחסר נסיון? אל דאגה – מרגע זה נפתרה הבעיה. "שיטת ה־B.M.S. להשגת נשים" תלמד אותך איך להתגבר על כל בעיותיך באופן התנהגותי (ביהוויריסטי). בתוך 30 דקות תלמד את כל הגישות הנכונות לנשים, משפטי הפתיחה וכל שאר הטכניקות להתחיל עם נשים, שלא הכרת מעולם. שיטת ה־B.M.S. תלמד אותך איך להקרין סקס במידה הנכונה. ואיך להביא לכך שנשים תשאפנה להיות בקרבתך. והעיקר, היא תלמד אותך איך, מתי, והיכן לגעת בחן. השיטה תעזור לך להשיג התאמה מוחלטת בינך לבין בת זוגך.

מהרו ושלחו את ההזמנה. ניתן להזמין באמצעות ויזה, ישראכרט, דיינרס, בטל' 052-450927. ניתן לשלם במזומן בבנק הדואר חשבון סילוקין 4812912 או בהמחאות דואר.

לכבוד גיוכריזמה (ישראל) בע"מ, מחזיקי הזכויות הבלעדיים של שיטות ה־B.M.S., ת.ד. 87 רמת השרון 47100.

כן, אני מעוניין להרחיב את מעגל הכרותי. אני מעוניין בהצלחה בקרב "המין השלישי", והצלחה בממדים שעוד לא היו לי...

מצורף סך ______ ש"ח בהמחאה מס' ______ בנק ______

☐ שלחו לי את "מדריך הקלה להשגת נשים ולהרחבת מעגל הכרותי באמצעות שיטות ה־B.M.S." – 46 ש"ח.

☐ שלחו לי את "כל הגישות הנכונות לנשים ומשפטי הפתיחה באמצעות שיטות ה־B.M.S." – 15 ש"ח.

שם ______ כתובת ______ חתימה ______

אנו אחראים למשלוח ... לכל ... 18 ... החזרת ...

אנו נשלח לכם את החומר במעטפה אטומה. סודיות מלאה מובטחת ומובטחת.

מעתה הוא יחליק

■ לא בכל יום מפנה אדם את כסאו, ובמיוחד כשהוא נמצא בשיא ההצלחה. מוטי צדוק, מזכיר עיריית קרית־מוצקין ב־11 השנים האחרונות, הרגיש שאפשר גם אחרת. בימים אלה הוא פורש מפעילות הציבורית ועובר לתחום העסקים. מעתה הוא ינהל את "היכל הקרח", מתקן ההחלקה הגדול בארץ.

מוטי צדוק

בדברי הפרידה שלו הבהיר צדוק, בן ה־38, נשוי ואב לשלושה ילדים, כי בכל תפקיד במערכת הציבורית חייבת להתקיים רוטציה שתבטיח את ההתחדשות.

צדוק, מכהן גם כנשיא מועדון 'רוטרי קישון' מסכם, לדבריו, תקופה יפה וטובה. "תמיד היתה לי נטייה לעסקים והגעתי למסקנה שמיציתי את עצמי בשלטון המקומי".

אמיר גילת

יובל ל"הצופה"

■ שלושה עובדים בלבד שרדו מאז יסודו ועד היום הזה בעיתון "הצופה", החוגג בימים אלה חמישים שנה לקיומו. שניים משמשים כעורכי לילה, משה גליזר וברוך שיין, והשלישי, יונה כהן, מכהן עדיין ככתב הפרלמנטרי.

לרגל היובל זימן העיתון את עובדיו למפגש חגיגי שבו העלו הוותיקים מזכרונותיהם. יונה כהן זכר את הימים הראשונים לעבודתו בעיתון, כשהיה עליו לסקר, לבד מהכרוניקה הירושלמית, גם את פעילותם של השלטונות הבריטיים והנציב העליון בראשם.

באותם ימים היה הטלפון מכשיר יקר המציאות ובמערכות העיתונים היה רק טלפון אחד. החדשות זרמו או באמצעות הטלפון למערכת בשעות הלילה, בלחץ אדיר שאילץ את העורך דאז, הרב מאיר בר־אילן, לתבוע ממנו שיישן במערכת וכשיהיה צורך יקבל בטלפון את החומר.

כהן קנה לעצמו מיטה מתקפלת, שעלתה אז חצי לירה מנדטורית, רבע ממשכורתו בימים ההם. הוא קיווה שהמערכת תפצה אותו לא רק בגין ההוצאה לרכישת המיטה אלא גם בעבור עבודתו בשעות המשונות של היממה.

אבל עד מהרה התאכזב. את חצי הלירה סירבו להחזיר לו, ואיש גם לא חשב לפצותו על עבודתו סביב השעון. וכשפנה בעניין זה לעורך שלו, היתה התשובה: "הרי בלילה אתה כלאו־הכי ישן. אז מה זה כבר משנה אם בבית או במערכת? היית צריך להביא מיטה מהבית ולא לסבך אותנו בהוצאה מיותרת"...

מנחם רהט

■ **אייבי במצוקה** ■ מה עושים עם 2000 חבילות שוקולד שאין להן דורש? אייבי נתן "נתקע" עם הכמות הזאת שנשלחה למשרדו לרגל חג הפורים. חשב ומצא כי אחד האירגונים ישמח בוודאי לקפוץ על המציאה. ואמנם – אגודת אלק"ן, המטפלת בנוער במצוקה, שמחה לקבל את המתנה הבלתי צפוייה וחילקה את דברי המתיקה לילדים במוסדות השונים של האגודה.

■ **שמחה בדילמה** ■ דילמה מסוג אחר היתה לשמחה הולצברג, אבי הפצועים של צה"ל. שמחה, הנראה בכל משחק של קבוצת מכבי ת"א בגביע אירופה בכדורסל, מתנגד, מצפונית, לכל קירבה עם גרמנים. לפני המשחק האחרון של מכבי ביד־אליהו, מול הקבוצה הגרמנית מקלן, הגיע שמחה להיכל, לחץ את ידי שחקני מכבי, איחל להם הצלחה והסתלק מהאולם לפני שנשמעה שריקת הפתיחה.

איך שהיא עוברת בקלי קלות מתפקיד לתפקיד. רק אתמול שלשום ראינו אותה ב"טופ גאן" והחל מהשבוע נראה את קלי מקגיליס ב"החלוצים", סרטם של האחים ברבש, הבמאי אורי ("מאחורי הסורגים") והתסריטאי בני ([illegible]) ברבש. קלי תגלם ב"החלוצים", את אנדה, ילידת וינה, בת למשפחה אמידה ומשכילה, הנקלעת לדילמה בין אהבתה לפרקים (ג'והן שיי) לבין המוסכמה המקובלת בקומונה שאהבה ויצירה מונעת במיזוג המושלם. עוד מככבים בסרט ארנון צדוק, אהוד שחר, כריסטין בואסון, רוברטו פולק, עמוס לביא, כוכי שירין ואחרים. מהשבוע הבא – בבתי הקולנוע. בתצלום: קלי כקומונרית עם ארנון צדוק.

■ שני סופרים ישראלים זכו להיות מוצגים באהדה רבה בשבועון טיים. לרגל צאת ספרו ברטפוס בן האלמוות בתרגום אנגלי (בעברית זה היה רק סיפור, מתוך הכתונת והפסים), מתפעלים מאהרן אפלפלד, שאת סיפוריו מציגים כמים שקטים הזורמים עמוק. ולרגל תרגום הזמן הצהוב (הנקרא באנגלית רוח צהובה), מוצג ספרו של דויד גרוסמן בכתבה שכותרתה "פורטרט של דויד כגוליית צעיר".

(״טיפים״ — גם בעמ׳ 24)

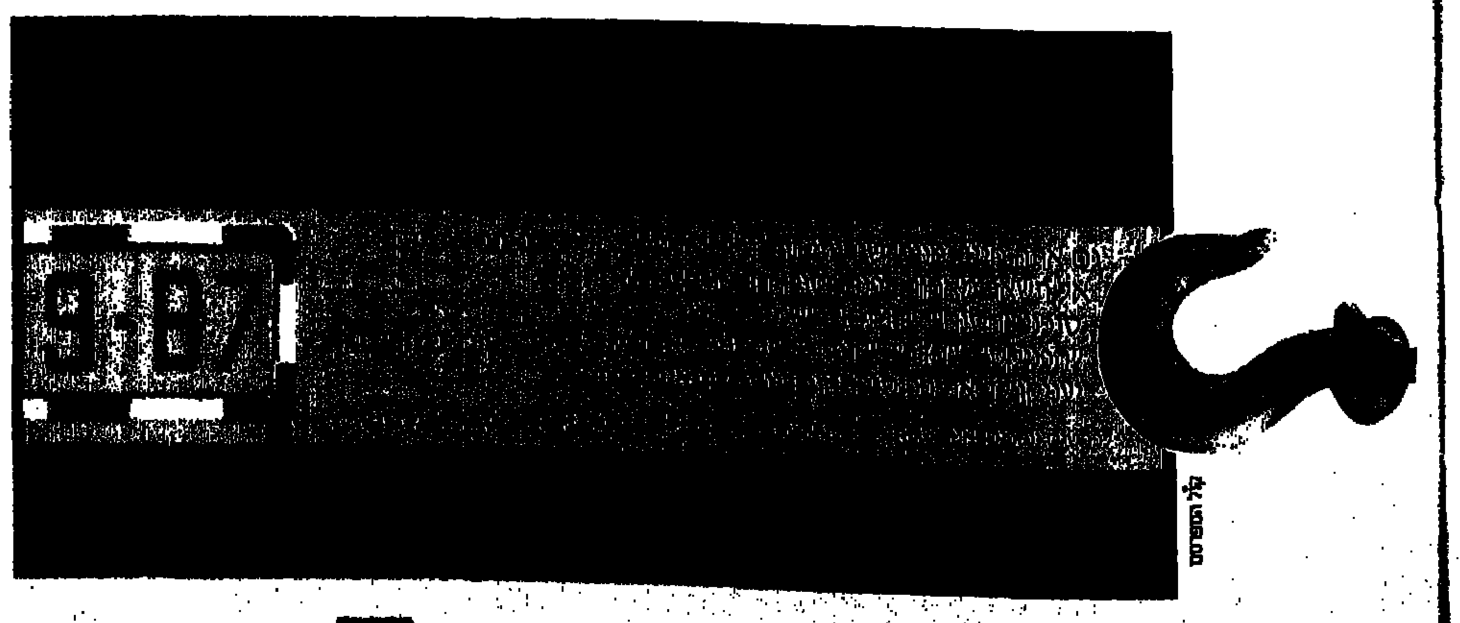

שלום ל, ילדות

הבמאי לואי מאל, היום בישראל, על סרטו עטור הפרסים "להתראות ילדים", סיפור אוטוביוגרפי מן הימים שהיה ילד בן 12 וידידו היהודי נלקח לאושוויץ. את הזכרון שרדף אותו שנים העלה על הבד ביצירה מרטיטה.

גיל קיסרי

זכרונות הילדות שבירים. צריך להניח להם להבשיל, בעיקר כשהם כרוכים בתיסכולים. בלבו ובמוחו של לואי מאל, במאי הקולנוע הצרפתי הנודע, הם הבשילו במשך 44 שנה. זה היה סודו הגדול. משהחליט להיחשף עשה זאת בשפתו, לפי דרכו, בצורה המוכרת לו ביותר. כך נוצר הסרט האוטוביאוגרפי להתראות, ילדים, אחת ההצלחות הגדולות של השנה בקולנוע: הוא זכה ב"אריה הזהב", הפרס הגדול בפסטיבל הסרטים האחרון של ונציה, ייצג השנה את צרפת בתחרות על האוסקרים, זכה ב־7 פרסי ה"סזאר" הצרפתי ובקרוב יוצג אצלנו. מאל, לצדו של שגריר צרפת בישראל, אמור לקיים הערב בתל־אביב פגישה עם ישראלים. מבחר סרטיו מוצג בסינמטק.

הסרט משחזר את הימים האפלים של הכיבוש הנאצי בצרפת. אבל הוא הרבה יותר מסתם־תזכורת על הבר, של סיפור באנאלי־עד־כדי־טראגדיה, על שלושה נערים יהודים שנעצרו בידי הגרמנים ונעקרו מסביבתם בפנימיה דתית קתולית, שם מצאו מקלט תוך הסתרת זהותם ודתם. לואי מאל בן ה־12 היה שם. עד

ראיה לתקרית שיגרתית באותם ימים. הוא הפיק ממנה את אחת היצירות היפות ביותר בקריירה שלו, הארוכה ומהוללת. כנראה משום שחור מרחק...

ינואר 1944, שלושה נערים חדשים מצטרפים לפנימיה. איש אינו יודע מנין באו, פרט לכומר שהיה מנהל המוסד. התעלומה מעוררת את סקרנותם של אלה, מול שתיקתם של אלה. לא צריך הרבה יותר כדי לגרום לתיגרות בין הנערים. כך מתחיל הסרט.

בין מאל הצעיר (שבסרט שמו ז'וליין, ומגלם אותו גאספאר מאנס) לבין בן־כיתתו, אחד משלושת "החדשים" (שנקרא בסרט בונה ומגלם אותו רפאל פייטו), נרקמת מערכת יחסים שתחילתה קשה ולאט־לאט מתהדקת. כאשר יש כבר תחילתה של ידידות עמוקה, היא נקטעת, ביום בו נעצר בונה בידי הגסטאפו, בעיצומו של השיעור ולעיניהם המשתאות של התלמידים.

"את הרגעים הללו אינני יכול לשכוח, אני זוכר אותם בדייקנות מדהימה, על פרטי־פרטים", אומר לואי מאל. "הילד הקרוי בסרט בונה סידר בשקט נפשי ובאיטיות את הקלמר, המחברות והספרים. לא השמיע הגה. אחר כך לבש את גלימתו ועבר בינינו, החל ללחוץ את ידינו לפרידה, בזה אחר זה". זה אחד הקטעים החזקים בסרט. כשהוא נזכר בכך, אחרי 44 שנה, עדיין יש התרגשות בקולו של מאל: "אילו ניסיתי לגעת בזה בתחילת דרכי הקולנועית, הייתי מתמלא זוועה. זה היה כבר מדי, סודי מדי".

לכן הוא הניח לשנים ולסרטים לחלוף, ולפני כחמש שנים, בעיצומה של קריירה מזהירה בארה"ב, הוא חש לפתע, כי ביום בו ישוב לצרפת (בתום כעשר שנים "אמריקניות") זה יהיה סרטו הבא. ואכן, לפני כשנה החל בכתיבת התסריט.

"כדי לעבור את חומר־הגלם היה הכרח לשלב במציאות הנוראה את הדמיון. השאלה העיקרית היתה כיצד עושים זאת. כשסיימתי את הגירסה הראשונה, ראיתי כי בנקודה אחת היא מנוגדת למציאות: הייתי תמיד משוכנע כי בונה וחבריו היו קרבן להלשנה מצד עוזר־הטבח של בית הספר. אחד המורים, שברבות הימים הפך

להיסטוריון של התקרית, הכחיש זאת לחלוטין. בכל זאת, החלטתי להיצמד לרושם הראשון שלי, להיות נאמן לזכרוני האישי. בכלל, עם הזמן משתנים הזכרונות ועוברים תהפוכות. לאחי, למשל, שהיה עמי באותו מוסד, נשארו זכרונות שונים לחלוטין והיו בינינו ויכוחים אינסופיים על פרטים רבים. אפשר שהזכרון שלי היה סלקטיווי ובעיני רוחי ראיתי את הרצוי כאילו היה המצוי: תיארתי את היחסים בין ז'וליין ובונה כפי שהייתי רוצה כי יהיו, ולא כפי שהיו. לא פעם אני מהרהר, כי אם הסיפור הזה לא חדל להציק לי, הרי זה גם משום שלא הישכתי יותר להכיר את בונה".

לואי מאל מודה, כי מאותה תקרית נותרה בו מין תחושת אשמה לגבי גורלו של חבר־לכיתה. "בסרט אני במידה מסויימת מטיל על ז'וליין, בן דמותי, את האשם בכך שהוא חושד בעצמו, כי בכך שפנה לעבר בונה והסתכל עליו כאשר אנשי הגסטאפו באו לכיתה וחיפשו את הילד היהודי, אולי בכך הסגיר אותו לידיהם. זוהי סצינה דמיונית שהוספתי לסרט והיא אולי משקפת את רגשי־האשם שלי לגבי גורלו של חבר שנשלח לאושוויץ".

יש גם הרבה דברים אותנטיים בסרט, שאותם הכיר או חווה לואי מאל אישית. "מה שבעיקר קרוב למציאות הם המרכיבים הסוציולוגיים, כגון העובדה שכל הבנים בפנימיה באו מן הבורגנות האמידה ועל כן היו מוגנים יותר. או דמותה של האם והערות בעלות גוון אנטישמי אשר השמיעה בעת הארוחות. ולמשל דמותו של מסייה מאייר, היהודי מן המסעדה, דמות השואבת השראה מסבו של אחד מידידי, ואשר נעצר בעת שסעד במסעדה. כל זה – קרוב למדי למציאות. את דמיוני הפעלתי בעיקר בתיאור היחסים בין שני הילדים, כלומר ביני לבין חברי היהודי".

אחד הקשיים העיקריים היה בליהוק תפקידי הנערים. לשחקנים הנערים, שנבחרו בקפדנות רבה על ידי מאל, היה זה תפקיד ראשון בחייהם. "עם הילדים צריך למצוא דרך להגיע אליהם. הבנתי, כי אם ילד חש שהעלילה אמינה – אין לו בעיות מול המצלמה. לעומת זאת, אם הוא מועד במשפט, או חש שלא בנוח במצבים מסויימים, הרי זה תמיד בגלל משהו שלא דופק בתסריט. צריך אז לשנות את התסריט, ולא לצפות שמישחקו של הילד ישתפר. צריך לסמוך על הילדים – כשהם משחקים הם לא מזייפים. משום שזהו באמת מישחק במלוא מובן המילה. רק לאחר זמן, כשהוא מתבגר, כובה הניצוץ הזה והשחקן נהיה אדם רציני..."

"לא פעם אני מהרהר, כי מה שקרה לי בגיל 12 שינה את חיי ואולי בגלל זה לא נהייתי יצרן סוכר כמו אבי. בכלל, ילדים שלא קורה להם מאומה, כנראה שאינם ראויים לכך".

הנערים, חרף גילם, תפסו את המשמעות העמוקה של תפקידיהם בסרט כזה. "בחרתי לשני התפקידים הראשיים נערים בעלי אינטליגנציה גבוהה", אומר מאל. "אמנם קשה היה להם להימצא בעורם של ילדי התקופה ההיא, אך הם הגיבו כמותם לעיקרם של הדברים. הקריטריון שלי בבחירתם לא היה המראה החיצוני או

[illegible]

כושרם לומר טקסט מוכן מראש, אלא דווקא הרצון להבין, האינטליגנציה והרגישות. הזמן שחלף אינו משנה הרבה מבחינה זו: ילדים באותו גיל שואלים כיום את אותן השאלות".

"להתראות, ילדים" הוא הסרט שאותו, יותר מכל סרטיו (כ־25 במספר), קיווה מאל להצליח. "זהו הסרט החשוב ביותר בעיני. לא פעם אני מהרהר, כי מה שקרה לי בגיל 12 שינה את חיי ואולי בגלל זה לא נהייתי יצרן סוכר כמו אבי. בכלל, הילדים שלא קורה להם מאומה כנראה שאינם ראויים לכך".

הסרט הזה כמעט ולא היה נוצר, אילו קיבל עליו לואי מאל את הדין של המפיקים הצרפתיים. כשהעלה את הרעיון לראשונה,

לקראת משפט הפושע הנאצי קלאוס בארבי ועלייתו של הימין הקיצוני בצרפת, נענה על־ידי המממנים־בכוח: "יצאת לארצות הברית לפני כעשר שנים, ובעת היעדרך נעשו כאן סרטים רבים על הכיבוש הנאצי. זה כבר לא מעניין איש". מרגיש מאל: "חשתי שאני מוכרח לעשות את הסרט הזה ויהי מה – וניגשתי לכתוב את התסריט. אך קיננה בי כל הזמן ההרגשה שאיש לא ירצה זאת".

בשביל מאל מסמל הסרט יותר מאשר זכרונות אוטוביאוגרפיים ודרמת־אנוש. זוהי הסתכלות על התנהגות האדם כשהוא נקלע למצב חריג לגביו. "בדרך כלל, בסרטים שלי אני מציג בני אדם השרויים במצב מסוים בעת שמתרחש בחייהם אירוע שמוציא אותם מהשיגרה ודוחף אותם לסטות מהרגלם. בניגוד להרגלם, הם חייבים להציג לעצמם שאלות וזה מנתק אותם מסביבתם וממנהגיהם. כך ז'וליין בסרט, שאינו יודע איך לנהוג עם בונה, שגם מסכן אותו וגם מרגיז אותו. הסקרנות הזו היא הציר הדרמטי של הסרט".

בסרט מתוארת נזירה נבונה, אשר מסגירה לגסטאפו שני נערים יהודיים. אומר על כך לואי מאל: "הנזירה מוגת־לב. ואף שאינה בטוחה בוודאות אם הם יהודים, היא מסגירה אותם מחשש, שמא בגללם ייאסרו כולם. אני חושב שצריך היה להראות גם נזירה שאינה מתנהגת כיאות. אולי זה קשור בהתנגדותי הטבעית והעמוקה לכנסייה. עם זאת ניסיתי להראות גם צדדים אחרים ולראשונה בחיי אני מתאר אנשי־כנסייה שראויים להערכה. זו היתה האמת כפי שנראתה לי, אם כי ברור שהיו ביניהם משתפי־פעולה עם הנאצים".

בעקבות הסרט שוקל לואי מאל המשך ל"להתראות, ילדים". הוא עדיין מהסס, אך משהו מתגבש בקרבו: "חודשיים לאחר מעצרם של בונה וחבריו נסגרה הפנימיה ונשלחנו לטירה בסביבה, שהיתה מוקד־פעילות של המחתרת הצרפתית. שומר הטירה היה אחד [illegible] מפני המחתרת. חיינו שם בחוסר־כל עד לשחרור, ואז ראינו את המראות המזוויעים: נשים שראשן גולח עקב יחסיהן עם הגרמנים, בואם של המשחררים, עונשם של הבוגדים. את כל אלה ראיתי בעיניו של ילד. אולי אעשה מזה סרט, עוד לא החלטתי". ■

תפס יוזמה, חיים נחשתן. במוידי האבנים יטפל צה"ל. הוא מסתפק בטיפול בשמשות רכב מטפצות. החלפתן יקרה וברוב המקרים השמשה ניתנת לתיקון, במחיר שהוא רק כ־25 אחוז מחיר ההחלפה. השירות נייד. כבר הציעו לו להקים סניף ליד הדויישה.
צילום: איציק אלהרר "סקופ 80"

עובדה:

■ מטיילים ■ התיירות ליפאן גדלה בשנה האחרונה בשני אחוזים בלבד, מה שלא הפריע ליפאנים לטייל ברחבי העולם. מספרם עלה ב־22 אחוז.

"יריד הרכבות הגדול"
ספר

"רכבות הן ירידים שאין לעמוד פניהם, מחליקות לאורך הדרך בדמה אחידה, יהיו אשר יהיו פני הנוף, משפרות את מצב־רוחך במהירות ולעולם אינן פוגמות בהנאת השתייה שלך. הרכבת בכוחה להרגיע אותך במקומות קשים – שלא כמו תחושת־הקץ המעלה ויעה קרה שמשרים מטוסים, תחושת הקבס שגורמת צחנת הדלק באוטובוסים הנוסעים למרחקים ארוכים, או השיתוק שתוקף את נוסעי המכוניות. אם הרכבת נוחה ומרווחת אינך זקוק אפילו ליעד; די במושב פינתי, וביכולתך להיות אחד מאותם נוסעים השרויים בתנועה מתמדת, שדרכם עברה פסי רכבת רבים, ולעולם אין הם מגיעים ואף אינם מרגישים צורך להגיע" – כך נפתח ספר־המסעות של פול תרו, יריד הרכבות הגדול (זמורה, ביתן/1988, תרגום: אביבה ברושי).

בוקר אחד נושק המספר לאשתו ויוצא מתחנת ויקטוריה הלונדונית לארבעה חודשי מסע אל תוככי המזרח. במסעותיו הוא מתרועע – מבחירה ומאונס – עם שכניו לקרון, על סיפוריהם המוזרים, ומוסר תיאור, משובץ בנתונים היסטוריים ומתובל בציטוטים, של המקומות האקזוטיים שבדרכו – בתוספת הערות שנונות על מאפייני התושבים.

בתורכיה הוא מתוודע אל ה"בקשיש" הבלתי־נמנע. על איראן הוא אומר, כי הנשים הדעולות מסוגלות "להפוך את הנפש הנורמלית ביותר לפטישיסט של רגליים". הבעיה של הודו, לדעתו, היא "יותר מדי הודים". הוא מתרשם מאחר העקרונות המרכזיים של הבודהיזם, עקרון ההונתה: מאחר שאין הורגים שום בעלי־חיים, הכל נראים כגוועים ברעב. את ויאטנאם שסועת־הקרבות הוא מכתיר כארץ היפה ביותר. בתאילנד הוא מתפעל מפעלולי הזונות, וביאפן הוא תמה על היפאנים, המתענגים על סצנות אירוטיות מבחילות, עקובות־מדם, בסרטים – ואחר־כך קדים זה לזה בנימוס. למטיילי התרמיל, המלווים אותו לאורך מסעו, הוא קורא "שבט אבוד".

בכל מדינה ומדינה, הוא כותב, יש לרכבת ניחוח אופייני לתרבותה: ברכבת התאילנדית יש אגן רחצה מעוטר בדרקון; ברכבת הציילונית – קרונות שמורים לנזירים בודהיסטים; ברכבת ההודית – מטבח צמחוני;באיראנית – מחצלות תפילה; בוויאטנאמית וגניחת משוריינת; ובכל קרון רוסי מצוי מיחם.

"יריד הרכבות, על אביזריו ועל נוסעיו, ייצג את החברה בשלמות כזאת, שלעלות על רכבת פירוש הדבר היה להתייצב נוכח האופי הלאומי שלה. עתים היה זה כמו סמינר המתמשך לו בניחותא, אבל לפעמים חשתי שהיה זה כמו להיחבש בבית האסורים, ואז להיחשף למתקפה של כל המאיים והמבעית באותו אופי לאומי".

שרית פריקל

הדיסקמן המתחבר לרדיו במכונית
צילום: שמואל רחמני

קומפקט ב־100 שקל
אבזר

עכשיו כבר אין צורך להתחבט בשאלה, אם לקנות מכשיר קומפקט־דיסק נייד, ביתי, או שמא כדאי למקם את מכשיר הפלא דווקא במכונית, להנעים את הנסיעה בדרכים ולהקל מעט מהעצבים בפקקים.

תמורת 100 שקלים, מחירו של מתאם מיוחד, יהפוך כל דיסקמן, השם בו מכנים את הקומפקט דיסק הנייד, לקומפקט־דיסק לרכב. המכשיר, תוצרת "מלוס" היפאנית,מתחבר בקלות לכל רדיו־טייפ המצוי ברכב ועל ידי חיבור פשוט הוא קולט את הדיסקמן,מעניק לו את המתח הדרוש לו ומקבל את האודיו.בסיום הנסיעה ניתן להוציא את הדיסק מן המתאם ולשים בכיס.

עמיר חרד

"שטיפה" לנסיון
שירות

מכלל דברי הדואר הנערמים בתיבתי – משכה את העין הגלוייה הצבעונית של חברה חדשה, המזמינה אותי, "בשיחת טלפון אחת", להיות מנוי שלה.

מרוכר ב־CAR WASH, חברה המציעה לי "שירות שיחסוך לך זמן יקר, עמידה בתור וטירחה מיותרת". בכל יום, החל מהשעה 05.00 ועד 8 בבוקר, או בכל שעה אחרת, כך נאמר, "נציגנו יגיע לביתך וינקה את מכוניתך".

כתוב גם מה ייעשה למכוניתי (בין השאר: "שטיפה בכפפת־פלא", "הברקת ניקלים", "מריחת גליצרין וסיליקון" ועוד ועוד) – כל אלה תחת הסיסמא: "לקום בבוקר ולראות את מכוניתך נקיה ומבריקה כל השנה".

מצויין גם כמה יעלה לי התענוג: מנוי חודשי, 4 שטיפות, 48 שקל; 8 שטיפות – 96 שקל; שטיפה חד־פעמית, או "שטיפת נסיון" – 12 שקל. אין הנחות אצל החברה האלה. אפילו השטיפה לנסיון היא במחיר מלא. אני נותן צ'אנס לחברה החדשה. מצלצל. מגדיר אותי כיצד ינקו את הרכב שלי ב־5 לפנות בוקר, שעה שלרוחץ אין מפתחות, או כמא מתכונן הוא לשטוף את הרכב רק מבחוץ. אין תשובה ברורה בעניין הזה והוא מפנה אותי לסעיף החלופות. "הבחור יכול להגיע אליך ב־7 או 8, לקחת את המפתח – ולהחזיר לך אותו בתום הרחיצה".

נחה דעתי. אני מזמין "שטיפה לנסיון". כן, אפשר מחר לפני־הצהריים. הוא מציע 11, אני מבקש להקדים. סוגרים על 8 בבוקר. הבחור יעלה לדירתי, יקבל את המפתחות ויחזיר לי מכונית רחוצה ובוהקת, ממש כפי שכתוב בסיסמה הנוספת המופיעה בגלוייה: "ברוח ושלמות כפי שאתה אוהב".

יחד עם הפיפסים של "קול ישראל", שבישרו על השעה 8 – יצאתי למרפסת לראות מי יעשה לי את היום.

ב־8.20, מאוכזב, צילצלתי למשרד לברר מה קרה. אין תשובה. נסיון חוזר מדי כמה רקות, וסוף סוף, ב־8.33, כשאני כבר על "קוצים" גבוהים, עונה לי מישהו. אני מזדהה, שואל מה עם השירות שאמור הייתי לקבל ב־8. "מה, הוא עוד לא הגיע?" – ומיד מציע לי שעה אחרת.

לא תודה, ידידי הצעיר. את ההזדמנות שלך להוכיח את עצמך כבר קיבלת. עוד את לא תהיה, ובכלל – מחק את שמי מרשימת המכותבים שלך.

את ה"שטיפה" שלי כבר קיבלתי. עכשיו תורך.

משה לרר

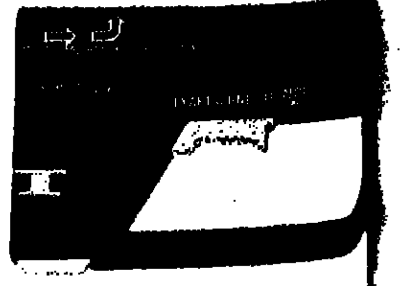

את ספרן רב־תכליתיות, מופעלת במוללות, עשויה כוזייפת של טפטים, על שולחן העבודה, על הדייצפה ואפילו על הקיר, גם בפינה, סביב מספקי חשמל, ישר "בעינה. טוב גם לגזירת חומרים אחרים, כמו קרטון, בד, נייר. מצוייד במגן המונע חיתוך האצבעות. מיובא מגרמניה על־ידי פ. שינרייט, נמכר בחנויות טפטים, בתי כלים וחנויות למכשירי כתיבה, 50 ש"ח.

דימונה שיף

רופא, צייר, ממציא
עיסוק

ד"ר שמאי גילר, מנתח פלסטי בבילינסון,וצייר. מצייר אפיזודות דראמטיות ורפואיות. תחביב ילדות הנמשך בשעות הפנאי המעטות העומדות לרשותו

ד"ר שמאי גילר ואחת מיצירותיו

כיום. כמומחה בעל שם לניתוחים בעזרת קרני לייזר (היה שותף בפיתוחו של מכשיר הלייזר הראשון בארץ), שילב נסיעות עבודה לחו"ל בסיורים בגלריות ובמוזאונים.

כאשר החליט לצייר ולהציג, החל להתייחס לתחביב "כמו לעבודת מחקר". חדרי ניתוח, אנשים מפוחדים בחדרי המתנה, המנתח והאיזמל – חוויות אנושיות שהונצחו בצבעי שמן. תערוכה ראשונה, 1985. בתערוכה השניה חשף את האנטומיה של גוף האדם והסבל מתחלואים. שעה שהשלים את התמונה האחרונה בסידרה, לקה הוא־עצמו בהתקף לב. לא היה מודע למצבו הגופני הירוד בעת שעסק בציורים. אולי ניבא את העתיד בקולאז'ים של צילומי רנטגן, בעיקר של בית החזה...

בליבו הושתלו מעקפים. בתקופת ההחלמה צייר, דמויות סובלות שהאנטומיה שלהן גלוייה. "נזקקתי לניתוח נוסף. הציור היווה פורקן למתח הנפשי והגופני". הניתוח וההחלמה צולמו בווידאו. "בעתיד אעשה בכך שימוש במוצג כלשהו". "תערוכת הרנטגן" היתה ב־1986, בגלריה ארטיסקפ. "בקומת הגג, באולם תעשייתי מוזנח, גילתי צלעות עץ רקובות, חורים בגג ופח מהליד. כמו המצבים הגופניים..."

מאנלוגיה זו נולדו 18 עבודות שהוצגו בגלריה מבט. החומר לתערוכה הבאה כבר מוכן. "באותו גג, שמאז נהרס, מצאתי חוטי חשמל קרועים ושקעים הרוסים. צילמתי, הוצאתי, הדבקתי על דיקטים. ציירתי תוספות ועשיתי קולאז'". חברת החשמל אהבה את העבודות. מחפשים מקום לתצוגה.

בעתיד מתכנן הדוקטור לעבור לנושאים שמחים יותר, לטבע, לצמחיה בגינה. קצב עבודה רצחני, ומה עם הבריאות? "הפסקתי לעשן. אני משתדל לנוח יותר". לנוח? באחרונה רשם לזכותו פטנט עולמי – מכשיר ליישור קמטוטים והחדרת לחות לעור הפנים. לשימוש עצמי. בקרוב יימכר בארץ ובעולם. רופא, אמן, ממציא.

גילה מצא

מעשה טוב ומשעשע
נלתרים

הורטקס, וכמקור WORTX, הוא סכו המוזר של רעיון מוזר לאיפוחות. כיתקן פלסטי צהוב, לאיסוף עד 40 דולר במטבעות. המצלצלים מונחים בחלקו העליון של "משפך טורנדו" וכך הם נכנים זאת באה"כ) ומתגלגלים על קירותיו תוך צבירת מהירות והאצה עד סיחרור מוחלט. בסוף הדרך הם מגיעים לתחתית המשפך, לקופה. אגב סיחרור הם כאילו מתכחשים לחוק המשיכה של כדור הארץ וניצבים בזווית של 90 מעלות לקיר המכשיר.

"הורטקס" מסוגל לבצע עוד פעולות: אם מפרקים אותו, המשפך הצהוב יתפקד כמגפון והתחתית תתפקד כצלחת פריסבי. ל"הורטקס" אין סוללות, מנגנונים או חלקים זזים. שם המשחק הוא פיזיקה. את הרעיון הגה סטיב ריבניק מאוהיו, ששימש בעבר כיועץ בבי"ס תיכון. תחילה בנה דגם בגודל של הדר, לאיסוף תרומות בכנסיה והביקוש היה גדול, כמעט אידגוני צדקה. ומאז נוצר הדגם המוקטן אין המפעל מספיק לעמוד בקצב ההזמנות. כדרך־כלל רוכשים אותו בעלי חנויות ואירגונים שונים. לתורמי המטבעות מוכנה גם שעשוע קטן לצד המעשה הטוב. מחיר ה"הורטקס" כ־15 דולר.

בועז קוסטר

כך נראה המתרים המטבעי

יום קניון במיטבו
"בתו" רב מכר
קנין כביר במילואים מגלה שבתו היהודיה נעלמה בתשאירה רק סימני־דרך מסתוריים ומבולבלים על מסע התיפושים הנואש, על מערכת היחסים המסובכת... על רקע חשבון הנפש... על חיי השקר...

בקשו בחנויות ובספריות מעריב:
תל־אביב, דרך פ"ת 2 נא'
חיפה, בן יהודה 29
באר־שבע,
קק"ל 90

לשמוע את האמון... האיטלקי !
...
"מסעדת התערובת"
...
12.00...

ההחלטה בידך

אבנר סלפק, טייס

טלילה בן־זכאי
צילום: יוסי אלוני

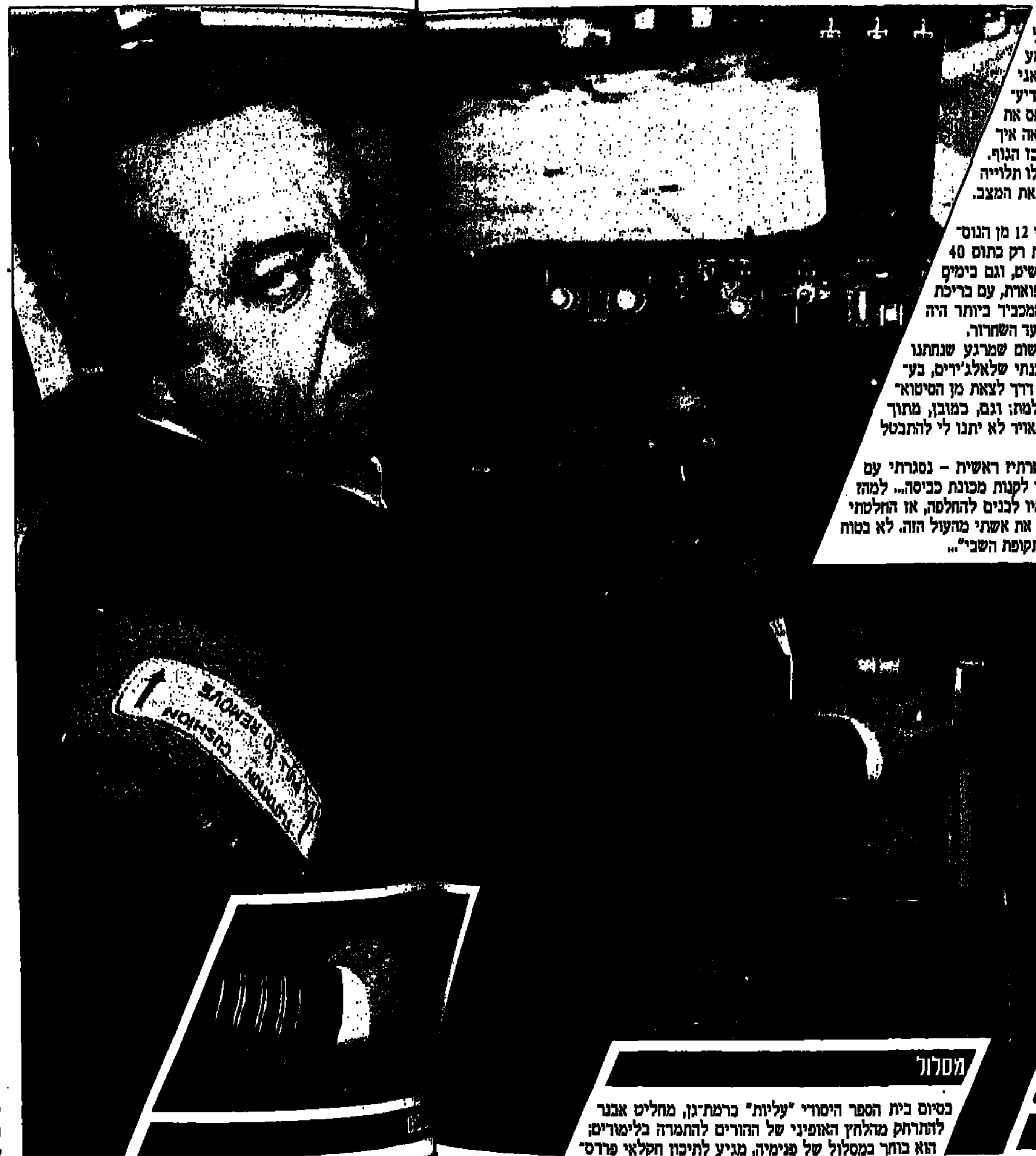

רגע האמת

זה קרה ב־24 ביולי 1968, חדשים ספורים אחרי שנישאתי והצטרפתי לאל־על. היינו בטיסה 426 מרומא לבן־גוריון. את המטוס הטיס הקברניט עודד אברבנאל. הקצין הראשון (שנפל במלחמת יום הכפורים) מעוז פורז ישב בצד, ואני – עדיין חניך – ישבתי לשמאלו של הקברניט. לפתע נשמע רחש בתא הטייס. הפניתי ראשי וראיתי אדם, שכמבט ראשון עשה עלי רושם של שכור, חובט בראשו של פורז. הייתי אז איש צעיר וחם מזג, בקושי מחוץ לחיל־האוויר, ומבלי לחשוב פעמיים התרתי את הרצועות, הזזתי את הכסא לאחור וקמתי במטרה "לעשות סדר". אני רואה מול עיני קנה של אקדח, מבחין ביד הלוחצת על ההדק, שומע את הנקישה ורואה את האש הפורצת החוצה. אבל אני ממשיך לעמוד. עדיין חי. הנחתי שזה היה כדור סרק. בדיעבד התברר שהכדור דווקא היה חי, אלא שהיורה פיספס את ראשי בחצי ס"מ, ופגע במנורה שמעלי. ואז אני רואה איך הוא מוריד את היד האוחזת באקדח ומכוון למרכז הגוף. ללב. בידו השניה הוא מחזיק ברימון, שהניצרה שלו תלוייה לו על הזרת. לא נדרשתי לזמן כדי להעריך את המצב. התיישבתי ואמרתי: ניסע לאן שתרצה.

כך החלה חטיפת המטוס לאלג'יר: כאשר לגבי 12 מן הנוסעים הגברים ואנשי הצוות הפרשה מסתיימת רק בתום 40 יום. גם בימים בהם ישבו בתנאי מעצר קשים, וגם בימים בהם הקלו עליהם ושיכנו אותם בווילה מפוארת, עם בריכת שחיה ובר משקאות מלכותי – החלק המכביד ביותר היה שלילת החופש וחוסר הוודאות לגבי מועד השחרור.

"הייתי בטוח שישחררו אותנו, גם משום שמרגע שנחתנו באלג'יר והוצאנו מידי החוטפים, הבנתי שלאלג'ירים, בעצם, אין ענין בנו, והם רק מחפשים דרך לצאת מן הסיטואציה שנכפתה עליהם בצורה הולמת; וגם, כמובן, מתוך תחושת הבטחון שהחברה בחיל־האויר לא יתנו לי להתבטל יותר מדי זמן..."

"מה עשיתי דבר ראשון כשחזרתי? ראשית – נסגרתי עם האשה בבית. אחר־כך, יצאתי לקנות מכונת כביסה... למה? כי מה שהיה חסר לי שם היו לבנים להחלפה, אז החלטתי שעם השחרור אני משחרר את אשתי מהעול הזה. לא בטוח שהייתי מבין זאת לולא תקופת השבי"...

ואלה תולדות

אבנר נולד ב־1941 בפ"ת, להורים יוצאי פולין. במשפחתו עוד אח ושתי אחיות. בהיותו בן 6 עברה משפחתו לרמת־גן, בה חי־למד־ניגן בכנור והיה חבר בתנועת הצופים.

בן מזל גדי וביום הולדתו ה־26, ב־25.12.67, הוא נושא לאשה את שרה לבית פולישוק: פקידת המבצעים של הטייסת שבה שירת. רומן שהתחיל במכונית כאשר הקצין נתן טרמפים לטוראית מרמת־גן.

ב־1982 מצליחים בני הזוג להגשים חלום ולעבור עם ארבעת ילדיהם מן העיר אל הכפר, למושב בן־שמן, סמוך לכפר הנוער בו לומדים הילדים. במושב רכשו משק עם 32 דונם אדמה (שם הם מגדלים, בנוסף לילדים, גם פג'ויה). רחוק מן הגדולה וקרוב מאוד למקום העבודה (נמל התעופה בן־גוריון), נהנית המשפחה מן הטבע ומחבית שבנו עם חלונות גדולים קרועים אל השדות הירוקים.

מסלול

בסיום בית הספר היסודי "עליות" ברמת־גן, מחליט אבנר להתרחק מהלחץ האופייני של ההורים להתמדה בלימודים: הוא בוחר במסלול של פנימיה, מגיע לתיכון חקלאי פרדס־חנה, ונכבש לחקלאות.

לקראת הגיוס מתארגן בכתה גרעין נח"ל. לאבנר זה לא נראה. הוא מחפש מוצא בכבוד, ומה יכול לשכנע יותר מקורס טייס? למרות שבילדותו לא הרכיב דגמי אוירונים, ובחלומותיו היה שודד או נהג קטר ולא טייס, הוא ניגש למברקים ומתקבל. מאז הוא שם. קודם בצה"ל ואחר כך באל־על: כולל מאות שעות של קורסים והשתלמויות, שאם יצרפו אותן יחד – בוודאי יקבילו לתקופת לימוד אקדמית, כולל תואר.

כיום הוא קברניט, ובמקביל אף נושא בתפקיד מינהלי (נבר־טאציה) אחראי על צי מטוסי 757־767.

למה עוד נותר לצפות בתחום המקצועי? – שאל־על תחליט לרכוש את המטוס החדיש 747/400 ושהוא יזכה להטיסו. חלום של טייס.

... ראשון – חקלאות. בין טיסה לפאריס, רומא או ... חוזר אבנר למשק ומעבד את האדמה. חקלאות ... הוא יודע, זו לעתים צרה, אך כתחביב – זה נפלא. ... הסני ניצב האופנוע. הוא משוגע על אופנועים, לא ... להיות בכבישים אלא לרכיבה בשטח, בשדות, ביערות ... וכסכן.

... השלישי, וזאת בתנאי שהוא בחו"ל, חמצאו את ... הכי קרוב לטיס, כשרגליך על הקרקע. יותר נכון – ... בשלג.

ואחרון אחרון חביב: שירה בצבור, בתנאי אחד – שהציבור יהיה מוכר וחביב. מספיק שיזדמן אדם זר אחד לחדר, והוא יגזור על עצמו שתיקה. וכל כך למה? כי הבן אדם מוייף. איש עם בישורת עצמית גבוהה, ולא רק בשעות העבודה.

מה קורה אם וכאשר...

כפועל יוצא מן העובדה שהטייס אחראי גם לשלום הנוסעים ואנשי הצוות, וגם לשמירה על הציוד (ובמקרה של מטוס מדובר בסכומי עתק), נעשה כל מאמץ למנוע מראש מצבים של אין ברירה, או של אילתור בכטח.

למותר להזכיר שכל התרחשות באוויר היא כל כך מהירה ומשמעותית – עד שלעתים אין כלל זמן לשקול את כל ההיבטים, לאסוף מידע נוסף, או להתייעץ עם גורמים יותר בכירים. זו הסיבה שהחלטות מסוג זה, אינן עומדות כלל לשיקולו של הטייס. הן כתובות בחוק המגדיר מראש כיצד עליו לנהוג בכל מקרה שניתן לצפות מראש.

אחד המצבים המורכבים ביותר בשעת טיסה היא ההמראה. המטוס נמצא סמוך לקרקע, במשקל המירבי שלו – מכיוון שטרם "שרף" דלק - ובמהירות נמוכה ביותר. כל עוד לא אסף תאוצה – הוא יכול לעצור. אם כבר הגיע לתאוצה מלאה – ימשיך, ורק אחר כך יחפש דרך כיצד לחזור. אבל יש גם רגע של "בין לבין". עדיין יכול לעצור, אבל אם ימשיך עוד קצר אחד - כבר לא תהיה דרך חזרה. למצב הזה עליו להיות מוכן לפני כל טיסה. הטייס עושה את כל החישובים על הנייר, אוסף את כל הנתונים האפשריים על המטוס, המשקל, המסלול, כיווני הרוח, וכו'. לא רוצה הפתעות ופועל בהתאם כאיש מקצוע, לא בהשראה או במזל.

כטייס אזרחי הוא נדרש גם להחלטות בתחומים נוספים, שעיקרם טובת הנוסע ושמירת רכוש החברה. ואלה, עד כמה שזה נשמע מוזר, נראות לו מכבידות יותר, מאחר והן לא בתחום המדוייק לקראתו אומן והונך. אבל לומדים. כך, למשל, כיצד לנהוג כאשר מתברר שאחד הנוסעים לא חש בטוב. נכון שבדרך כלל ניתן למצוא רופא בכל טיסה, ונוח להיעזר בחוות דעתו, אבל הרי כולם רק בני־אדם. אולי הרופא אצה לו הדרך להגיע למקום היעד, והוא נוטה בשל כך להתייחס בקלות ראש לדברי המתלונן? כן אפשרי שאינו מעריך נכון את ההשפעה המצטברת של שעות הטיסה בגובה הרב על החולה. ההחלטה – בסופו של דבר – היא של הטייס. והיא קשה לו. הנחתת אונס של מטוס כרוכה בגרימת אי־נוחות רבה לנוסעים, והוצאה כספית גדולה ביותר לחברה. אך כל אלה מתגמדים נוכח אחריותו לחיי הפרט שנקלע למצוקה. ובהתאם לכך יקבל החלטתו.

נושא נוסף שבו חייב הקברניט לקבל החלטות שאינן נובעות מתחום התמחותו, והיא אופיינית לנו כלבד, הוא נושא השבת. זר לא יבין זאת, גם לא פקחי הטייס באירופה המנהלים את התנועה האווירית לפי חוקים ברורים של נוהל ותור, ומתקשים לעכל את הלחץ אליו נקלעים לעתים מזהותינו כיבי שישי. לוח הטיסות מנסה להביא בחשבון את מגבלת הזמן במועדי הכניסה לבן־גוריון, אבל חיים בכלל וטיסות בפרט – אינן הברת ביטוח ויש שיבושים. כיצד ינהג קברניט שטיסתו עוכבה קמעה, והוא יוצא לדרך, מנסה להגביר את המהירות – אך יש תנועה צפופה באוויר? אם לא יצליח לנחות במועד בארץ, יהיה עליו להלין הנוסעים כדרך. ברודוס אין מקום בבתי־מלון, מכאן שיצטרכו לבלות את השבת בשדה. האם לקבל החלטה כבר לפני אתונה ולנחות שם? או לקחת סיכון ולנסות להגיע ללוד בזמן? והרי כולנו למודי נסיון לגבי התוצאות המריניות האפשריות מחילול שבת בנמל התעופה. דילמה של טייס ישראלי.

שינוי בנמל הנחיתה יכול לנבוע גם משיקולים אחרים, של מזג אויר, למשל. לא רק לפני היציאה לדרך, ולא רק לגבי נמל היעד. במהלך הטיסה, ולגבי כל נמלי התעופה שבדרך, נוהג הקברניט לאסוף מידע מעודכן על מזג האוויר. במקרה של תקלה כלשהי – לא יצטרך הטייס לבזבז זמן יקר כדי להתעדכן, אלא יוכל לפעול מיידית, ובמקרה כזה, כשכל הנתונים בידיך – הוא מסביר – ההחלטה אינה קשה. היא טבעית. מקצועית.

בנושא מזג האוויר יכול גם להתרחש מצב שבו על הטייס לקבל החלטה מבלי שיהיו בידיו כל הנתונים. זה הרגע שבו עליו לסמוך יותר על הנסיון והחושים. "כשאתה טייס קרבי", אומר אבנר, "אתה די נמסך למצבים האלה. מנסה לבדוק את כוחותיך מעבר לגבולות הגוף והשגיות. זה הגיל והסביבה, המעודדים מבצעי אויר, תעוזה, משחקים מסוכנים. וזה התפקיד הבכיר אותך לשים את שיקולי המדינה לפני כל שיקול אחר, ובטיסה מבצעית – גם תוך סיכון חייך הפרטיים. בחיים האזרחיים, באמור, סדר העדיפויות משתנה, ועם הגיל גם יצר ההרפתקנות האווירית נרגע, ואתה משלים עם העובדה שבמיננהג אוטובוס או רכבת. כל שאתה נדרש הוא להביא את הנוסעים למקום היעד בשלום".

בארצות העולם אין בהכרח קשר בין חיל־האוויר לחברת התעופה הלאומית. אנשים יכולים ללמוד טייס באופן פרטי, ולהיות כל חייהם טייסים אזרחיים. אצלנו (כנראה פרט לאחוז) כל טייסי אל־על הם בוגרי חיל־האויר. רוח טוב להורים?

– "בהחלט טוב", תשב סלפק, "כי הטייס אצלנו כמש בדם. אפשר שבכל הקריירה האזרחית שלנו לא נורקן למיומנות הזאת. אבל במקרה של בעייה – אין לה תחליף".

ברכות לפתיחת רב אור מרכז חורב חיפה

מרכז קולנועי חדש נפתח בחיפה בתי קולנוע רב אור במרכז חורב, אחוזה חיפה

חברת "תאטראות ישראל" שברשותה בתי הקולנוע המצליחים "רב חן" תל־אביב, "רב גת" חיפה ו"רב גן" רמת־גן פתחה מרכז מפואר של שלושת בתי קולנוע, עם מיטב השיכלולים המודרניים. "רב אור" חיפה הם בהחלט בתי קולנוע נעימים ומפוארים. בקופלקס, כורסאות מרופדים, מערכת הקרנה משוכללת, דולבי סטריאו וקופה ממוחשבת. כל אלה, יתנו לצופים צפיה נעימה מאוד בבתי הקולנוע.

בתי הקולנוע, שנפתחו בליל שישי, מקרינים את להיטי השנה. חשוד, סרט מתח מעולה, שביים פיטר ייטס עם שר ודניס קווה, הקיסר האחרון, סרטו המפואר של ברנרדו ברטולוצ'י המועמד ל־9 פרסי אוסקר ומעקב צמוד, להיט קופתי ענק עם ריצ'רד דרייפוס.

חברת "תאטראות ישראל" השקיעה מאמצים וכספים רבים כדי להביא את תרבות הקולנוע לשיאים חדשים. נוחות מכסימלית, הנאה מובטחת וכיף אמיתי לצפות במיטב הסרטים העולמיים בבתי קולנוע סופר משוכללים.

לקהל צופי חיפה צפיה מהנה ותרבותית. לבתי קולנוע "רב אור" חיפה בשפע. חשוב לדעת.

למוקי ולכל צוות תיאטראות ישראל

ברכות ואיחולים
לרגל פתיחת
בתי הקולנוע
"רב אור" מרכז חורב חיפה

דליה ודוד שפירא

למשפחת גרדינגר ועמוס

מיטב הברכות והאיחולים
לרגל פתיחת
המרכז הקולנועי החדש
"רב"אור", חיפה
עלו והצליחו ושגשגו

מיכאל ובנו שוילי

לקולנוע "רב אור" חיפה

עם הצטרפותך למשפחה
הרבה הצלחה

בתי קולנוע:
"רב חן"
"גת"
"אסתר", "תכלת", "תל־אביב"
"רב גן" "אואזיס" רמת גן
"רב גת", "פאר", "חן"
"אורלי" חיפה
"סביון" ק. ביאליק
"אורגיל" ירושלים
"מגדל" חולון

המנהלים והעובדים

למשפחת גרדינגר מוקי ועמוס

מיטב הברכות והאיחולים
לפתיחת המרכז הקולנועי החדש
"רב אור", חיפה

קולנוע פריז
משה גרשט
ודן גרשט

למשפחת גרדינגר ולרשת תיאטראות ישראל

שפע איחולים וברכות חמות
לכבוד פתיחת
המרכז הקולנועי החדש
"רב אור" חיפה

משפחת מטלון
א.ד. מטלון ושות' בע"מ
וצוות העובדים

לתאטראות ישראל

עלו והצליחו

פורום פילם

מפיצי סרטים
ווידיאו
נציגים בלעדיים
של מכונות הקרנה
קימטון – פיליפס, כסאות קווינט
צרפת ודולבי סטריאו.
עם הציוד הזה –
ההצלחה מובטחת

למוקי גרדינגר

ברכות עם פתיחת
"רב אור" חיפה

אומני דפוס אופסט
...

למיקי ועמוס

שמחים בשמחתכם
מכל הלב
עלו והצליחו

משה לאו...
וצוות יונייטד...

למוקי ולמשפחת גרדינגר

ברכות חמות
לרגל פתיחת
בתי הקולנוע

"רב אור"
בחיפה, מרכז חורב

רשת בתי קולנוע
גולן גלובוס

למשפחת גרדינגר ולרשת תיאטראות ישראל

ברכות לבביות והצלחה,
לרגל פתיחת
הקולנוע "רב אור" חיפה

מפיצי הסרטים וסרטי הוידאו
שבעה כוכבים
משפחת שובס

למשפחת גרדינגר ולרשת תיאטראות ישראל

ברכות חמות
לרגל פתיחת בתי הקולנוע
"רב אור" מרכז חורב חיפה

אלדר שדה
וצוות המשרד

למוקי, עמוס ולצוות תיאטראות ישראל

ברכות חמות ואיחולים
לרגל פתיחת
המרכז הקולנועי החדש
"רב אור" חיפה, מרכז חורב

כן ירבו

נצחונה ואפרים גלעד
וכל עובדי המשרד

למשפחת גרדינגר

ברכות

מינה ואלי גלמנד
וצוות המשרד
גלמנד פילם בע"מ

למשפחת גרדינגר

מיטב הברכות והאיחולים
לפתיחת המרכז הקולנועי החדש
"רב אור" חיפה

...סטילר
סטילר פילם בע"מ

לרשת תיאטראות ישראל ומשפחת גרדינגר

...

רשת תיאטראות ישראל בע"מ
שמחה להודיע
על פתיחת מרכז קולנועי חדיש

רב אור
מרכז חורב, אחוזות
חיפה

כורסאות מפוארות · חימום וקירור ·
מערכת הקרנה משוכללת · דולבי סטריאו · קופה ממוחשבת ·
מכירת כרטיסים לשבוע מראש · חניה בשפע

הפתיחה לקהל הערב

למשפחת גרדינגר ולרשת תיאטראות ישראל

...ברכות
לרגל פתיחת
...המרכז הקולנועי החדש
...
...

...גולד

סכנת נפשות

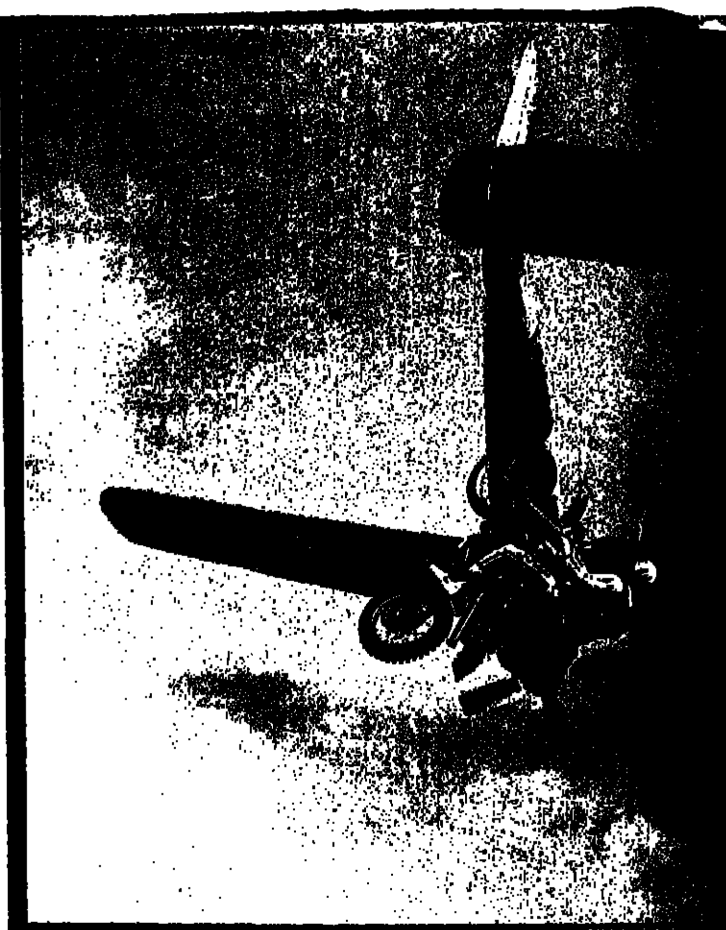

כמו שאר המשוגעים להתנהגות עצמית בעבודים אלה, גם איש המעלולים ג׳ י מ י ל י ן ד י י ו י ס, בן 33, מתגרה במוות. בסרט שהוכן לסידרת הטלוויזיה האמריקנית "לא יאומן כי יסופר", קפץ כשהוא רכוב על אופנוע, צניחה חופשית. עד הפתח המיצנח, הוא נחת בשלום במדבר המוהווה, מדינת קליפורניה.

פ ר א נ ק ב א ר, גם הוא איש מעלולים בעיסוקו, אינו מחכה כמו כולם שהרכבל יגיע ליעדו. הוא מקצר את הדרך, נוחת לתוך השלג מגובה 18 מ׳ וממשיך במגלשי הסקי שלו במסלולי ג׳קסון הול, במדינת וויומינג, ארה"ב.

שירות "גאמא"

מ א ר ק ו מ נ ג י, מציל דרום-אפריקני, אינו מסכן את חייו רק בשיטיקאנו בתוך המפל השוצף. הנהר נקומאטי, בטראנסוואל שבדרום-אפריקה, ידוע גם בתנינים הטורפים השורצים בו. אבל לא הרפתקן כמנגי יוותר על חוויה, רק בגלל שהיא כרוכה בסכנת נפשות. אז הנה הוא, בלב מפלי תרזמפי.

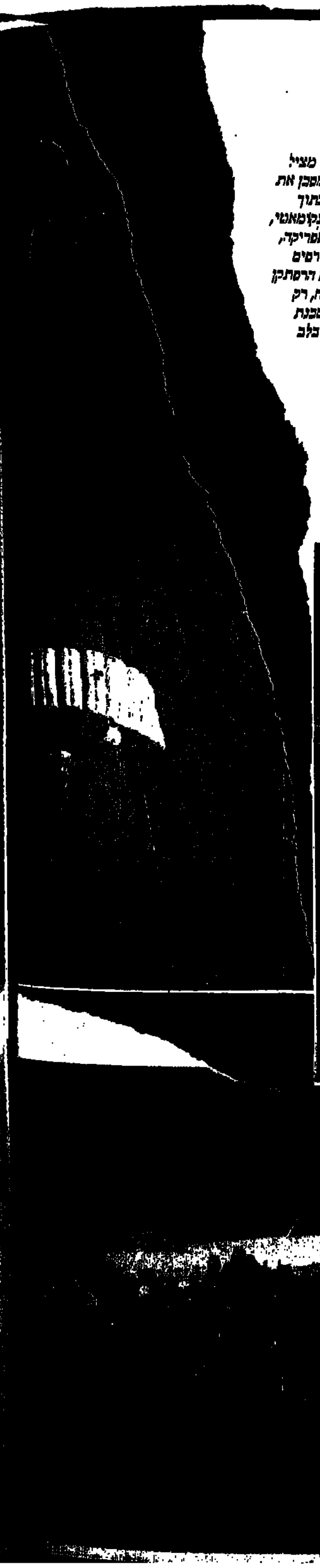

רק למשך שניות מעטות מסתיר הגוף את טורור אחד המרוצים, בממוש מדגם מיציקראפט של בית הספר לצניחה חופשית, בעיר ציאן, שוויץ. ובמשך שניות מעטות, אחד הצנחנים גולש לקצה המרחף - וקופץ. לאיטוח מרשימה קבוצת הצנחנים הממתינה בשלווה לקפיצת-דינמיקה, בלי להתרגש מהרוח החזקה.

יש תשובה

ריכוז:
מעינה שנהר

למשש, ידידי, למשש

ש אלה: אני בן 23, מרגיש טוב ובריא ולא כואב לי שום דבר. לאחרונה, מיששתי איזה גוש קטן באשך השמאלי ואינני יודע מה לעשות. אני די מתבייש לפנות לרופא ובמקביל אני גם חושש נורא ממה שעלול לקרות. אתם יכולים לעזור לי?

חולון י.ח.

■ תשובה: עליך לפנות מיד לרופא. הגידולים באשך אינם שכיחים בין כל הגידולים הפוגעים באדם, אך מתרכזים דווקא בגילאים מסויימים. אצל הגברים בין 25 ל־35, סרטן האשך הוא הסרטן הנפוץ ביותר.

מה שמאפיין סרטן זה היא קלות האיבחון. כמו שמלמדים נשים לבדוק את שדיהם, יש להרגיל את הגברים למשש את אשכיהם, לפחות אחת לחודש, בהיותם במקלחת למשל. על ידי כך, ניתן לאתר את הגידול כבר בשלביו ההתחלתיים ביותר. כאשר יש חשש קל שבקלים, יש לפנות מיד לרופא.

מאפיין אחר של המחלה הוא שניתן לרפא חולים, אפילו כשהמחלה התפשטה. אלא דווקא בקבוצת הגברים הצעירים, בגלל רגישות הנושא, רואים לא פעם חולים שמתביישים לפנות לרופא ומגיעים במצב מוזנח ביותר. לעתים – זה כבר מאוחר מדי.

יש להדגיש כי לא כל גוש שממששים באשך הוא סרטני, אך חלקם הגדול הם אכן כאלה. רק רופא מומחה יכול לאבחן בין גושים שפירים, לאלה שדורשים בירור נוסף.

ד"ר אריה לינדנר
מנהל מח' אורולוגיה, ביה"ח "וולפסון"

לדחות את הריח

ש אלה: אני בן 28 ויש לי בעיה "עדינה". אני חושש שנודף לי ריח רע מהפה. בגלל סיבה זו, אני נמנע מקשר עם בחורות ואני חש בדידות חברתית. איך אני יכול לדעת האם הבעיה קיימת או שהיא רק במוחי?

חיפה ע.א.

■ תשובה: אכן, על פי רוב, האדם הסובל מריח דוחה מהפה, (הנקרא בלשון מדעית "הליטוזיס") איננו מודע למצב ואיננו מסוגל לחוש בריח עצמו. קיימים מכשירים מסויימים המודדים את ריכוז הגזים האחראים לריח הרע, אבל הם נמצאים בעיקר בשימוש מעבדתי.

בחיי היום־יום המכשיר הרגיש ביותר הוא החוטם (של איש מקצוע), המסוגל לאבחן בדייקנות אפילו כמות קטנה ביותר של גזים, שגורמים לריח הדוחה. רופא המצוי בנושא ההליטוזיס ויש לו נסיון, יוכל לאבחן לא רק את עוצמת הריח אלא גם את איכותו. ישנם סולמות דירוג לריח: מתקתק, ריקבוני, חמצמץ ואחרים. כל איכות כזאת זורעת אור על סוג הבעיה.

בסיכומו של דבר, אדוני הצעיר, צדקת ולא תוכל לחוש את ריח נשימתך. תודקק איפוא לעזרת רופא מיומן לנושא זה, אשר ידע להבדיל בין ריח שמקורו בדרכי הנשימה התחתונים (ריאות, סימפונות, אף וכדומה), ובין אוויר דוחה שמקורו בחלל הפה.

יחד עם זאת, ישנן תופעות לוואי מסויימות, שיכולות להצביע על סבירות גבוהה שאכן אתה סובל מנשימה דוחה: לשון מכוסה בשכבה לבנבנה צהובה (בדוק במראה), דימום מן החניכיים, יובש בפה. ניתן לטפל בכל אחת מהתופעות הללו.

ד"ר שירית ירקוני
רופאת שיניים

בלחץ? – צא מזה

ש אלה: אני מנהל בכיר בחברה עתירת ידע. אני נחשב מצליח בעבודתי, אך בזמן האחרון אני מרגיש שאני מקדיש יותר מדי שעות לעבודות שבצעתי קודם ביתר קלות, ואני מצליח פחות ופחות להתמודד עם הנטל המוטל על כתפי.

הרצליה ש.ת.

■ תשובה: אין די פרטים כדי להתייחס לנושא בצורה מעמיקה, אך אני יכולה להציע כיווני מחשבה אחרים. כדאי אולי לנסות ולבדוק שוב את מערכת התפקידים ויחסי הניהול הקיימים בינך לבין הכפיפים. יתכן שהם מרגישים שאתה לא נותן להם חלק באחריות המוטלת עליך. במצב כזה, הם נמנעים, כנראה, להתערב כי הם מרגישים שאינך סומך עליהם בהתמודדות עם הבעיות. ככל שהם חשים שפחות סומכים עליהם – הם לוקחים פחות חלק באחריות והנטל עליך הולך וגדל. האצלת סמכויות נכונה על הכפיפים עשויה להציל את המצב.

כיוון אחר למחשבה הוא הניצול האופטימלי של זמנך בעבודה. ייתכן שאינך מנהל את זמנך נכון, אלא מוצא עצמך מגיב ואתה "מנוהל", למעשה, על ידי האירועים והבעיות השוטפות הנוחתות עליך. ניהול נכון יותר של הזמן והקצאתו המתוכננת לפי סדרי חשיבות של עניינים, ולא תמיד בהתאם לתכיפותם, עשוייה גם היא להועיל.

ייתכן גם שאתה כל כך שקוע בעומס, עד כי יכולת התיפקוד, הריכוז ושיקול־הדעת נפגעים. יעילותך בעבודה יורדת וכדי להגיע לאותן תוצאות בסטנדרטים אליהם אתה מורגל, נדרש ממך זמן רב יותר. במצב כזה – מומלץ לעתים לקחת פסק זמן, בין אם הפסקה קבועה במסגרת העבודה, לכוס קפה, לשיחה בטלה, להתרגעות, או לקחת כמה ימי חופשה מחוץ למערכת, כדי למלא מחדש את הבטריות, לקחת זמן למחשבה לגבי סדרי עדיפויות ולתת פרספקטיבה שתחזיר את הדברים לפרופורציות הנכונות.

ורדה זילברברג,
פסיכולוגית, מכון זיו

שנינו ביחד וכ"א לחוד

ש אלה: אני בשנות ה־50 לחיי ומתגורר מזה כ־12 שנה עם אשה בגילי. שנינו גרושים. עקב תלאות הגירושין, העדפנו לחיות יחד ללא נישואין. אני עובד מדינה ומפרנס עיקרי, ואילו חברתי עובדת חלקית. קנינו יחד מכונית הרשומה על שם חברתי ואנו משקיעים חסכנות באוסף משותף של מטבעות ומדליונים. מה הם חובתי וזכויותי הכספיות כלפיה?

עפולה ד.ג.

■ תשובה: אם הנכם חיים יחד, כזוג, ומנהלים משק בית משותף – אתם נחשבים ל"ידועים בציבור". גם בלי החישוק של האצבע והצרמוניה, אתה חייב לזון את חברתך, אבל זאת רק אם הסכמת לכך במפורש, או מתוך הסכמה המשתמעת מהתנהגותך, בכתב או בעל פה. למרות שאינכם נשואים – ניתן יהיה להחיל גם עליכם את ההנחה שרכוש שצברתם במהלך חייכם המשותפים הוא משותף – אם היחסים ביניכם היו תקינים. לפיכך, המכונית והמטבעות ייחשבו לרכושכם המשותף.

במקרה של פטירה חו"ח, אתם תירשו איש את רעהו ותחשבו – גם אם לא תערכו צוואה – כאילו ציוויתם זה לזה את החלק בעיזבון שהייתם זכאים לקבל, אילו הייתם נשואים זה לזה (אך כמות ההוכחה שתידרש כדי להוכיח שיתוף, תהיה גדולה יותר מזו הנדרשת במקרה של זוג נשוי). במקרה זה תהיה חברתך לחיים זכאית להנות מקצבת שארים לפי חוק שרות המדינה (גימלאות).

מומלץ לערוך ביניכם הסכם שיסדיר את הזכויות והחובות הכספיות והרכושיות. ההסכם תקף וחוקי לכל דבר ובניגוד לזוג נשוי – אתם פטורים מלאשר הסכם זה בבית־משפט.

דליה ברקול
משפטנית

סיפור אהבה

דרוזים־רומן

העיתונאי הדרוזי מוסבאח חלבי כתב רומן על אהבתם הבלתי אפשרית של יעל היהודיה ושאמל הדרוזי. הסוף עגום.

אמיר גילת

פרשיית האהבה הלוהטת בין יעל, תלמידת התיכון מאשקלון ובין שאמל, הצעיר הדרוזי, הסתיימה בטרגדיה. הרומן בין השניים, שהחל לפני מספר שנים הסתיים, עת החליט הצעיר הדרוזי כי מקומו הטבעי הוא בכפר, בקרב בני עדתו. הוא נישא והקים משפחה. היא התאהבה בגבר אחר וירדה מהארץ. חלפו שנים. שאמל יצא לאתר עקבותיה. אך אהובת ליבו נהרגה בינתיים בתאונת־דרכים ושאמל, בחפשו מפלט מהמציאות הקודרת, נטש את דתו, התנצר.

סיפור דמיוני? כן. תמצית העלילה של דרוזים־רומן, ספרו החדש של העיתונאי הדרוזי מוסבאח חלבי. "זה ספר ראשון מסוגו, העוסק באהבה בין דרוזי ויהודיה", אומר המחבר, בן 44, יליד הכפר דלית אל־כרמל. הוא לא יודה בפה מלא כי הספר מגולל גם פרקים מן הביוגרפיה שלו־עצמו. האם מוסבאח, כמו שאמל גיבור ספרו, ידע אהבה עזה לצעירה יהודיה ומיגבלות הדת והעדה חסמו את מימושה?

"כל דרוזי שנולד לאחר הקמת המדינה, גדל והתחנך בחברה יהודית, עשוי להיות 'שאמל' ולספר את סיפורו", הוא משיב. כך גם כתב בהקדמה.

"... יעל תפסה מנוחה ותנוחה מיוחדת. שכבה על גבה והביטה על השמיים הכחולים. שאמל נשען לידה על צידו. שותו כאוהבים לכל דבר וכדרך הטבע ראשו התקרב לראשה. השניים הרגישו את החום שבגוף האחר וטבעו בנשיקה ארוכה. היא זחלה אליו והוא נתקרב אליה עוד יותר ונשכבו יחד.

" – לא, יעל. אין אני רוצה לפגוע בך. אני רוצה לשמור על כבודך – לחש הוא באוזניה.

" – כבודי, שטויות. על איזה כבוד אתה מדבר. איזה מין כבוד הוא זה הנמצא בין רגלי אישה? האם כבודי נמצא אכן רק ברגלית השתגעת?... הכבוד הוא שאהובי שוכב איתי, מגעים לי, כהגה אותי ושגם הוא יהנה ויגעם לעצמו. זה כבודי, ע אהבתי. בוא נגסה.

" אין מלים ורק הטבע מתערב בחיי השניים ועושה את שלו. הם ניסו, הצליחו ונהגו. היה להם כיף גדול, אבל הכיף הזה עלה במשהו. יעל חדלה להיות בתולה, וכך גם שאמל".

מוסבאח חלבי בכפרו, דלית אל־כרמל. צילום: דורון הורוביץ

מוסבאח מודה בכך שראשי העדה היו מעדיפים שהספר כלל לא ייכתב. כי דרוזים־רומן חושף מנהגים, טקסים ואורחות־חיים של העדה, השומרת בדרך־כלל על חשאיות רבה. ברומן משולבות תמונות אותנטיות מחיי העדה הדרוזית בישראל ומתולדותיה, פרטים על ישובי הדרוזים ורמזים על תרומתם לבטחון המדינה. לדוגמה:

"דרוזים רבים שירתו בש"י, שירות הידיעות של ההגנה, בטרם קום המדינה. אחדים מהם נפלו מאחורי קווי האויב. אחרים עדיין ממלאים את המוטל עליהם, בנאמנות ובמסירות... שמי חליל קונטאר. בשנת 1936 הגעתי לכפר עוספיא שעל הר הכרמל ונפגשתי עם שייך לביב אבו רוקן, שהיה קשור ב"הגנה" וזה ביקשני להצטרף לארגון ההגנה. נתתי את הסכמתי ומייד נשלחתי לאחד הכפרים ששכנו בסביבה כדי לבדוק היכן נמצאת מפקדת צבא ההצלה.

"...לא שמעתי לאזהרות ונכנסתי לתוך הכפר. הם לקחו אותי תחת שמירה גדולה לבנין עתיק וגדול שכנראה שימש כמפקדה. המפקד התחיל לחקור אותי, בדקו את כל איברי גופי, הפשיטו אותי ערום לגמרי וחיפשו אם אני נושא סימן של ההגנה. הם לא מצאו דבר, אך האשימו אותי בבגידה. הושלכתי לחדר עלוב ששימש מעין בית מעצר וארבעה אנשים שמרו עלי בנשק חם. כעבור זמן ליקחו אותי הארבעה לחורשה הסמוכה והבנתי שהם הולכים להוציא אותי להורג. חיפשתי הזדמנות וברחתי בריצה, ערום לגמרי. רצתי לכיוון הוואדי בין העצים. הם פתחו באש חיה עלי. התמזל מזלי ולא נפצעתי. הצלחתי לחזור לכפר עוספיא כשסדין מלוכלך מכסה את אברי גופי. נפגשתי עם איש ההגנה וגיליתי לו את מיקום מפקדת צבא ההצלה הערבי. אנשי ההגנה הצליחו, הודות למידע שהעברתי, להסתער על המפקדה ולחסלה כליל".

ואולם, בהמשך שם מוסבאח חלבי גם דברים כאלה בפי גיבורו שאמל:

"למרות שאנו משרתים בצה"ל בשירות סדיר ויש לנו את אותם החובות, אנו לא נהנים מכל הזכויות", הוא אומר ליעל.

האם גם מפיו של מוסבאח, שבנו זה עתה התגייס לצה"ל, נשמע דברים דומים? "היום, לנוכח כל מה שקורה בשטחים יש לדרוזים מעמד מיוחד ומכובד בקרב הממסד. בתקופות כאלה, של מתח ומלחמה, הדרוזים משתלבים עם שכניהם היהודים. אבל כשהכל יירגע, יעזבו אותנו עם הבעיות שלנו. זה מתסכל", הוא מסביר.

בין הגילויים על טקסים עלומים אצל הדרוזים מתואר בדרוזים־רומן טקס הלידה: המיילדת, לרוב אשה שוכרת מסורת שקיבלה את מקצועה מאמה, ניצבת יחד עם נשים נוספות לפני היולדת והן קוראות במקהלה פסוקים מקודשים, כדי שהאל, הרחמן, יקל עליה. לאחר הלידה נתון הרך הנולד להשגחת המיילדת, משך 40 יום. בפרק זמן זה מגישה המשפחה לאורחים תה מיוחד, עם אגוזים, צימוקים ובאוזר, תבלין בטעם לב נגוף. כל דרוזי עובר מילה, אך בלי טקס מיוחד ולא בגיל קבוע.

"האשה הדרוזית אינה מקופחת – היא המלכה בבית. הגבר והאשה שווים, לאשה יש זכות לבקש גט, היא זכאית לירושה ויכולה להגיע לכס המנהיגות", אומר מוסבאח. אשר לאפשרות של סיפורי אהבה אמיתיים בין דרוזים ויהודים, שלא ייגמרו באופן טרגי כמו בספרו: "צעירים וצעירות, בני שתי הדתות, מבלים במסגרות משותפות. מטבע הדברים נוצרת ביניהם מערכת יחסים. אך בשלב מאוחר יותר הדרוזים חוזרים לחיק משפחתם. על כן, הקשר הבלתי־נמנע הזה הוא בטוח של דבר בלתי־רצוי". ■

בארץ דו

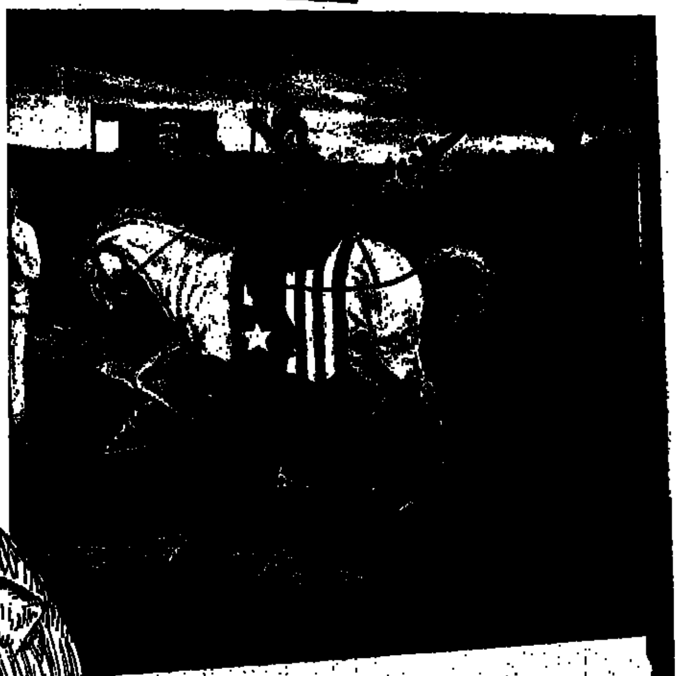

אורח־לרגע רואה כל פגע, בעיקר אם הוא מגיע לליבריה. ארץ שמשתדלת להיראות כמו ארצות הברית, בחוסר־הצלחה מזעזע עד מצחיק.

כתב וצילם:
רפי מן

מהקומה השישית בארמון הנשיאות במרכז מונרוביה, קרוב מאוד לפתח המעלית, מקדם את פני הבאים ציור גדול. במרכז התמונה מצוייר הגיבור רכוב על סוס, כמו ג'ון הקדוש במסורת הנוצרית. דיוקן הרוכב הוא דיוקנו של נשיא ליבריה, ד"ר סמואל קניון דו. בידו הוא אוחז חרב ארוכה, בה הוא משסף את ראשו של הנשיא הקודם ויליאם טולברט, שגופו הוא כשל נחש עבה, הרובץ על ערימת דולרים.

כך מבקש דו להנציח את עצמו בדברי הימים של ליבריה: כאביר על סוס לבן, שהביא צדק לארצו ורוצץ את גולגולת הנחש. המציאות היתה ציורית פחות: באפריל 1980 קצה נפשו של סַמָל השין־גימלים דו בשלטונו של טולברט. הוא לא נדרש לסוס לבן או לחרב ארוכה כדי לממש את חלומו. יחד עם קבוצת סמלים פסע אל משכן הנשיאות שבפתחו ישב (ליבריה היתה, עד לאותו יום, מדינה שכמעט לא הכירה אלימות פוליטית), עלה לחדר השינה של הנשיא וירה בו.

כדי להנציח את גורלם של חברי "הממשלה היוצאת" של ליבריה לא היה צורך בציירים. צלמי העתונות הספיקו. הם הוזמנו כדי לחזות בטקס ההוצאה להורג, על חוף האוקינוס, סמוך לארמון הנשיאותי, כאשר השרים נקשרו לעמודי חשמל ונורו. וכך הגיעו לקיצן 133 שנים של שלטון מסודר, דמוקרטי פחות־או־יותר.

היום סמואל דו כבר איננו אותו סמל בריון שהסעיר את העולם במעשיו האכזריים. יש לו כבר תואר דוקטור, ובני שיחו אומרים שהוא מסוגל לנהל שיחות אינטליגנטיות על נושאים בינלאומיים חשובים. אפילו מנהיגים אפריקניים שהחרימו אותו בראשית הדרך כבר מוכנים להיפגש עמו. אבל ליבריה עדיין רחוקה מן הישועה שהבטיח לה.

לפני שבאנו לליבריה אמר לי מישהו כי חלקים מן הבירה, מונרוביה, נראים כמו עיירה דרומית בארצות הברית שהזמן קפא בה מלכת לפני מאה שנה. סיור קצר ברחובות העיר אינו מבטל את הרושם הזה, אולי רק מתקן אותו. עיירה דרומית כן, אך לא גן עדן קסום כזה ששמרתי בדמיוני מאמריקה, אלא עיירה נידחת ועניה, כמו אלה שאתה חולף בהן בשולי לואיזיאנה או אלאבמה. ומונרוביה נראית כמו עיירה כזו, לאחר ששתי סופות טורנדו עברו עליה לאורכה ולרחבה.

אכזבה גדולה כגודל הציפיות

ליבריה, המכה הקשה של מסע למערב אפריקה. ארץ אומללה. אכזבה גדולה. הרי ליבריה היתה מקוטלגת בזכרוני כרפובליקה הראשונה באפריקה, ארצם של העבדים המשוחררים מאמריקה שכבר ב־1847, מאה שנה ויותר לפני כל יתר מדינות היבשת, זכו בעצמאות. מדינה עם קשרים הדוקים לארצות הברית, ששיטת המשטר בה היתה נסיון לחקות את וושינגטון.

החיקוי נשאר, כמעט ריק מתוכן ונלעג. כבר בנמל התעופה אתה מבחין במדי השוטרים שהם העתק מדוייק של אחיהם באמריקה. החיילים גם הם נראים כיחידה של הצבא האמריקני. לוחיות הזיהוי של המכוניות זהות בעיצובן למספרים הנהוגים בארצות הברית. ואם לא די בכך, חלק מרחובות מונרוביה וערים אחרות קרויים בשמות המקובלים בערים אמריקניות, וברחובות הללו דוהרות מוניות הצבועות בצהוב. ממש אמריקה. וכך גם מבנה שני בתי המחוקקים, ובית המשפט העליון, וחלוקת הארץ למחוזות.

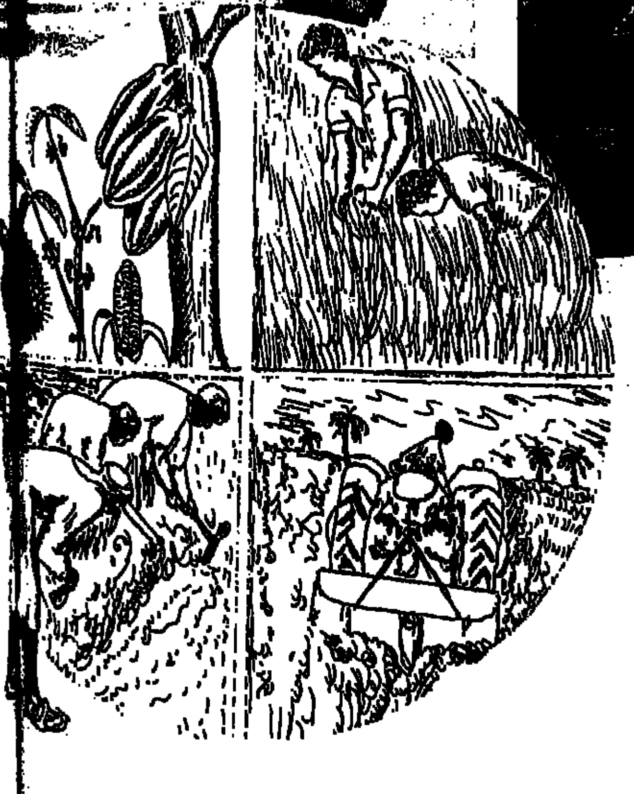

אבל ברגע שאתה מסיים את הרשימה הזו – תם הדמיון. עוד בימי המשטר הקודם ("הרפובליקה הראשונה", שכן דו הכריז על הקמת "השניה") כבר נאסרה פעילות מפלגות, למעט זו של הנשיאים, טאבמאן וטולברט. כבר אז היתה שחיתות, ודו לא הגליח למגרה. נדמה שעוד רגע, המדינה תקרוס ותתפרק. אין אף עניין המוחזק כהלכה. אפילו בארמון הנשיאות, כאשר הזזתי לרגע את הווילון, כדי להתבונן אל חוף האוקינוס הסמוך, נרתעתי מיד. השמשה היתה מצופה בשכבת ליכלוך עבה, כאילו שנים לא טרח איש לנקותה.

בכניסה לארמון־הנשיאות מתרוצצים עשרות חיילים ואנשי בטחון לכל הכיוונים, אבל קשה למצוא שם אחראי שיבדוק את האורחים הנכנסים. באחת המעליות תלוי שלט, כתוב בטוש, נכתב־יד, "מעלית זו מיועדת אך ורק לשימוש הנשיא ובני משפחתו".

אורח שביקר באוניברסיטה של מונרוביה, באחת המחלקות למדעים מדוייקים, סיפר כיצד לא נמצא שם ולו מכשיר אחד במצב תקין. המארח, ראש המחלקה שלמד באוניברסיטאות יוקרתיות בארה"ב ובאירופה, התנצל מבויש על המצב העגום. בית החולים ג'ון פ. קנדי, שהוקם כבר פעמיים על ידי האמריקנים, צוייד בכל המיכשור הנדרש. היום אין בו מכשיר תקין אחד לרפואה. חלק מן הציוד מושבת בשל תחזוקה לקויה, חלקו האחר "נלקח במשיכה" על־ידי רופאים וסתם גנבים.

"הבעיה האמיתית איננה סמואל דו" היא כותרת אחת מחוברות ההסברה שחילקו לנו בהגיענו לליבריה. כנראה שיש בכך מידה כוונה של אמת. בעיותיה של ליבריה עמוקות ושורשיות יותר מאישיותו השנויה במחלוקת של הנשיא הנוכחי, מה גם שרבים כבר נכת עלו עליו במעשי אכזריות וטבח.

בליבריה בולט העדרה של מסורת קולוניאלית, הקיימת בשאר מדינות היבשת. הבריטים והצרפתים, כמו גם שליטים אחרים, הותירו לתושבים השחורים בארצות אחרות שכיבשת תשתית בסיסי לניהול מדינה. לעיתים תשתית כלכלית וחינוכית מסועפת, לעיתים דלה ומוגבלת. ליבריה, לעומת זאת, נותרה בלי מסורת ותשתית קולוניאלית. היא נולדה כ"בת חורגת לאמריקה", אבל הקשר הממשי לארה"ב היה קטן. וושינגטון השקיעה מעט מאוד בפיתוחה של ארץ העבדים המשוחררים, וחברות־ענק כמו "פיירסטון", שרכשה זכיונות על מטעי הגומי, הסתפקו בניצול כשאביה. במלחמת העולם השניה בנו האמריקנים נמל־תעופה גדול, רוברטספילד, וכן נמל במונרוביה וכבישים בכל רחבי המדינה. "אבל הפסדנו את הרווחים שבקולוניאליזם", אמרו בליבריה.

גם ה"בום" של עפרות הברזל, בשנות החמישים, לא נוצל בצורה נבונה כדי להביא לפיתוח המדינה. חלק מן הרווחים מצא את דרכו לכיסם של בני המיעוט השולט, בני משפחות העבדים המשוחררים שהגיעו מאמריקה. התושבים המקומיים טענו כי הם מקופחים.

דו, המבקש להתמודד עם בעיותיה הבסיסיות של ארצו, יזם את "המהפכה הירוקה" לעידוד גידולי חקלאות, כדי להאכיל את תושבי ארצו. הוא מבקש להתמודד בביזבוז, בשחיתות, במוסר־עבודה ירוד – אבל המשימה איננה פשוטה. ליבריה עדיין מפגרת אחר שכנותיה במערב היבשת. ■

ארוחה במישכן הנשיא

התפריט המהודר שחולק לאורחים כפתח סעודת הערב הרשמית הבטיח טובות. כמנה עיקרית יוגש סטייק סירלוין, כך נכתב בתפריט. התקווה היתה מופרזת. המלצרים לכושי הלבן הניחו על הצלחת פיסת בשר צלוי, קשה ויבש. עשר דקות מאוחר יותר, בעוד אנו נאבקים בסיביו הקשותים של הצלי, הואילו המלצרים להגיש את האורז, התוספת המיועדת לבשר. ומקץ כרבע שעה נוספת הגיעו אל השולחן גם תפוחי אדמה מבושלים, תוספת שניה. בחלוף עוד כרבע־שעה, נחפז מלצר להביא את הרוטב המיועד לאורז...

הרבה סעודות ממלכתיות כבר סעדתי ברחבי העולם, בחברת ראשי מדינות ושרים, אבל הארוחה ההיא, סעודה שערך הנשיא סמואל דו לכבוד ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר ופמלייתו, לא תשכח ממני עוד ימים רבים.

הסעודה החלה בנגינת ההימנונים. אחר כך קם סמואל דו לברך. הוא קרא נאום על יחסי ליבריה־ישראל ועניינים אחרים, וכאשר התקרב לסוף הדברים, ניתן היה להבחין במבוכה קלה בשולחן הנכבדים. בסוף הנאום מקובל להרים כוסית של ברכה לכבוד האורח ומדינתו, אבל... הכוסות היו ריקות מיין.

דו ויתר על הברכה. גם שמיר נאם ולא בירך, כי היין טרם נמזג. אחר כך הגיע הפרק, שבו צפו אותיות אלף־בית אנגליות. באמריקה זהו מאכל שמקובל להגישו לילדים, "מרק אלף־בית". בליבריה מגישים את האותיות בארוחות רשמיות.

ההפתעה העיקרית של ארוחת הערב נכונה לנו בעת שסיימנו את שאריות צלי הבשר. לפתע, שוב נגינת ההמנון הליברי, ולאחריה הודעה כי האורחים מתבקשים לשבת עד צאת המנהיגים. לא מנה אחרונה, לא קפה, לא ברכות. קמים והולכים. קטיעת הארוחה הפתיעה את כל האורחים, מאות במספר, שהעלו השערות שונות, מה גרם לכך. הם המתינו עוד שעה ארוכה בקומה החמישית של ארמון הנשיאות, בתור ארוך למעלית האחת שעמדה לרשותם. למטה, במבוא הארמון, נאלצו לחכות עוד ומן־מה עד שזיהו את מכוניותיהם בתוך טור ארוך ומתפתל של מאות מכוניות. ליבריה, ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות.

[illegible]

דן ארקין

להכיר בפיתוח התיירות בנגב

שר התיירות והמשפטים אברהם שריר, עומד להניח על שולחן הממשלה הצעת החלטה שכותרתה: "להכיר בפיתוח התיירות בנגב כנושא הסדר עדיפות לאומי גבוה".

תכניתו של שר התיירות, שפרטיה מתפרסמים כאן לראשונה, מציעה לאשר תקציב מיוחד לפיתוח תשתית תיירותית בנגב ולשיווק התיירות באזור זה. מדובר בהצעה בתקציב של 30 מליון דולר ל־5 שנים, כאשר בשנת התקציב 1988/89 יוקצו 5 מליון דולר למטרה זאת. מוצע גם להקים מינהלה אזורית לפיתוח התיירות בנגב, שיהיו בה נציגים של משרדי התיירות והשיכון, מינהל מקרקעי ישראל, הקרן הקיימת לישראל, רשות שמורות הטבע, רשות הגנים הלאומיים, הסוכנות היהודית, נציג עמותת נגב 2000, נציג נבחרי הנגב ונציגי צבור.

תכנית השר שריר לפיתוח התיירות בנגב.

בדברי ההסבר לתכנית אומר שר התיירות, כי הנגב הוא אזור בעל פוטנציאל גדול לפיתוח תיירות מדבר ונופש, אולם עד כה נמנעו יזמים פרטיים מהשקעות שם ולכן לא נעשו גם פעולות שיווק ומכירה להגדלת מספר המבקרים באזור. סקר תיירים, שביצע משרד התיירות בינואר־מארס 1987, מראה כי 21% מכלל התיירים שהגיעו ארצה בתקופה זו – יצאו לטיולי מדבר, כלומר יש ביקוש לענף תיירות ייחודי זה.

המיוחד בנגב למטרות תיירות, נאמר בהצעת התכנית, הם ערכי נוף וטבע, מראות מדבר, אתרי עתיקות חשובים, מורשת התיישבות ואפילו "חלום ייצר הרפתקנות". מוצע לפתח באזור תיירות גיאולוגיה וארכיאולוגיה, נופש פעיל במדבר ותיירות־מעבר לנוסעים ממרכז הארץ לאילת. מאפיינים נוספים של הנגב: המכתשים והתרבות הבדואית.

התכנית מציעה להתמקד בחמש השנים הראשונות בפיתוח ציר תיירות מרכזי בין באר־שבע למצפה רמון. בציר הזה מציעים לפתח את האתרים הבאים: באר־שבע, ירוחם, רביבים, פארק גולדה, צומת משאבים, שדה־בוקר, עבדת ומצפה רמון. הרעיון הוא להפוך את מצפה רמון למרכז ומוקד של תיירות המדבר והטבע בנגב.

שר התיירות והמשפטים אומר כי הנגב מסווג כאזור פיתוח א' לפרוייקטים תיירותיים־כלכליים, אולם ההטבות למפעלי תיירות הן כיום בשעור נמוך יותר מאלו הניתנות למפעלי תעשייה. בעוד שבמפעלי תעשייה מגיעות ההטבות לכדי 39.2% מערך ההשקעה, הרי שבמפעלי תיירות מעניקים הטבות בשעור של 27% מערך ההשקעה בפרוייקטים איכסוניים ורק 18.8% לפרוייקטים תיירותיים שאינם איכסוניים. השר מציע להשוות את תנאי ההטבות לתיירות לאלו של התעשיה.

התכנית מדברת על הפעלת תכנית שיווק של הנגב לתיירות פנים וחוץ לחמש שנים, שמטרותיה: הגדלת מספר המבקרים והמטיילים, בניית תדמית ייחודית ואטרקטיווית, הגדלת שרותי התיירות באזור ויצירת מוקדי תעסוקה והכנסה לתושבי האזור מענף התיירות.

הזרוע התיירותית של חברת "דן"

חברת "דן" – זה לא רק אוטובוסים בגוש דן: הקואופרטיב הגדול עוסק כבר זמן רב בהסעות תיירים בארץ ב־300 אוטובוסי "דן יונייטור", הוא כיום הבעלים של חברת השכרת הרכב איוויס ומפעיל של קו האוטובוסים הקבוע לקהיר, ארבע פעמים בשבוע. באחרונה הרחיב הקואופרטיב את עיסקי התיירות שלו בחברת הנסיעות "דן צבר", בכוון שהוא פופולרי מאוד כיום לתיירות ישראלית יוצאת – מזרח אירופה.

סגן מנכ"ל "דן צבר" וראש אגף השיווק, משה דפנא, אומר כי באחרונה הוקם אגף מיוחד המטפל בתיירות להונגריה, יוגוסלוויה, רומניה, בולגריה ויעד תיירותי שהוא בבחינת חידוש – צ'כוסלובקיה. החברה הקימה שותפות עם כמה סוכנויות תיירות במזרח אירופה, ביניהן "טראנס דנוביון" ההונגרית ועוד כמה רשתות של בתי־מלון בארץ זו, נקשרו קשרים עם חברת התעופה ההונגרית הממלכתית MALEV ועם חברות התיירות הממלכתיות של פולין ושל צ'כוסלובקיה, "אורביס" ו"צ'דוק". "דן צבר" מציעה חבילות תיור לישראלים שיכללו את הונגריה, צ'כוסלובקיה ואוסטריה, וכן היא עוסקת בארגון משתתפים ישראליים בקונגרסים מדעיים בהונגריה, העוסקים ברפואת מרפא.

בקצרה

★ חברת "אייר פראנס" מצטרפת לחברות התעופה המפעילות כבר שרות טרום־טיסה לנוסעים לחו"ל ("אל על", "טאואר אייר" ו"פאן אמריקן") ותפעיל אף היא שרות כזה בשיתוף עם חברת "אל על". בשלוש הערים הגדולות יוכלו נוסעי "אייר פראנס" למסור את מזוודותיהם ולקבל כרטיסי עליה למטוס ערב הטיסה, והדבר ייעשה במשרדי "אל על" בתחנת הרכבת צפון בתל־אביב, בירושלים ובחיפה.

★ רשת בתי ההארחה בקיבוצים החלה מפעילה תכנית שיווק מיוחדת למשיכת תיירים בגיל הזהב. התיירים ישהו בין שבוע לשלושה שבועות בבתי ההארחה הקיבוציים, יכירו את הקיבוץ, יקבלו שעורים בעברית קלה וישתתפו בפעילויות אופייניות לפולקלור הישראלי בריקוד ובשירה. כבר החל בשיווק התכנית בארה"ב והחלו מגעים לשיווקה באירופה.

★ ועוד לגיל הזהב: חברת "אל על" הודיעה על תכנית הנחות לנוסעים בני 60 ויותר בטיסות לארה"ב וקנדה עד 23 ביולי 1988. נוסעים אלו ייהנו מהנחה של 15% בטיסות ל־7 יעדים בצפון אמריקה. ביציאה מישראל ניתן להשתמש בכרטיסי הנחה אלו בטיסות בוקר בלבד.

★ חברת "לופטהאנזה" מוסיפה בלוח הטיסות החדש שלה לאביב ולקיץ כמה יעדים חדשים, היכולים לשרת גם את התייר הישראלי, כמו מרסיי בצרפת, ולנסיה בספרד ואנטיגואה שבאיים הקריביים. החברה הרחיבה את טיסותיה לשני יעדים במזרח אירופה: ורשה ובודפשט והוסיפה נתיבי טיסה חדשים למזרח הרחוק: פרנקפורט – אנקורג' (אלסקה) – טוקיו, נתיב טיסה מעל לקטב הצפוני; והונג־קונג – סיאול – הונג־קונג, קו חדש שנועד לשרת בעיקר את הבאים למשחקים האולימפיים בסיאול. ב־1987 הטיסה החברה יותר מ־18 מליון נוסעים.

מרדכי אלקו

מתאם הצתה לכל גליל

חברת המכוניות הגרמנית אודי פיתחה מתאם הצתה אלקטרוני נפרד לכל גליל (צילינדר) במנוע הרכב. התיאום מסייע לשמירת הספק המנוע במצבים משתנים של כבישים, דלק, אקלים ומזג אוויר.

מכונית אודי, שבה הוכנס מתאם הצתה אלקטרוני במנוע.

סטיקר של צה"ל לנהגי הג'יפים אומר: "אני נהג חכם, ובמיוחד בג'יפ" ועליו גם הוראות לנהיגה בטוחה.

העיקר בג'יפ זה לא הספיד

בראשיתו של הג'יפ הישראלי בצה"ל, שרר "העיקר בג'יפ זה ספידו". התוצאה, למי שזוכר – הרכב היה מעורב בתאונות דרכים קטלניות רבות בצה"ל.

גם כיום עדיין גדולה מעורבותו של הג'יפ בתאונות דרכים בצבא, פי 3 מכל סוגי הרכב האחרים. עובדה זו גרמה לענף בטיחות דרכים בצה"ל להכשיר נהגים לנהיגה בטוחה בג'יפ, במיגוון מסלולי נסיעה בתנאי שטח שונים. אחד הדגשים בשיעורים אלה: חובת שימוש בקסדת מגן וחגירתה כיאות.

ישנים ליד ההגה

כאחוז וחצי של הגברים בגיל מ־21 עד 40 וכ־5 אחוזים של הגברים בגילים בין 40 ל־60 בישראל, הם "ישנוניים": סובלים משינת־יתר, בגלל הפרעות בשינת־לילה, הנגרמות כתוצאה מדום נשימה בתדירות גדולה בעת השינה. תופעת דום־נשימה בשינה גדולה פי 20 אצל הגברים מאשר אצל הנשים. אצל הנהגים הסובלים מדום־נשימה בשינה, שכיחה גם התופעה המסוכנת של נמנום ליד ההגה. נתונים אלה עולים ממחקר מדגמי שנערך על ידי מעבדות השינה של הטכניון בחיפה ובתל־אביב.

על כך התריע לאחרונה ראש המעבדות לחקר השינה של הטכניון, פרופסור פרץ לביא. הוא ממליץ לחייב את כל הנהגים מעל גיל 40 ברכב ציבורי, לעבור בדיקות הקשורות בהרגלי השינה. דבריו נאמרו ביום עיון מטעם הסתדרות הפסיכולוגים בישראל.

פרופסור לביא סיפר שכמחצית מתוך 500 איש, שהופנו על ידי רופא, או שבאו ביוזמתם להבדק במעבדות לחקר השינה של הטכניון, בין השנים 1985/1986, הודו שנמנמו בעת נהיגה ברכב. 30 אחוז מהנבדקים אף ביצעו תאונות דרכים בגלל נמנום בנהיגה. לפי ממצאים שנתקבלו בטכניון ממחשב המשטרה, התברר שרוב תאונות הדרכים שארעו בגלל נמנום בנהיגה ב־10 השנים האחרונות, היו בין השעות 1 לאחר חצות ל־4 לפנות בוקר וכן בין השעות 2 עד 4 אחה"צ.

הסברו של פרופסור לביא, לתופעה ששכיחות הנמנום בנהיגה באותן שעות גבוהה יותר מאשר בשעות אחרות של היממה: השעון הביולוגי הפנימי המתקתק בגופנו, קובע את העתוי שנהיה פחות עירניים בנהיגה, כאשר כמות או איכות השינה לפני־כן, לא היו מספיקות. כדרך כלל זקוק גוף האדם לשינה עיקרית בשעות הלילה. עם זאת, יש אנשים שאינם מסוגלים לישון בלילה, אלא ביום. קיים אצלם ניגוד בין השעון הגיאופיזי לבין השעון הביולוגי הפנימי.

הסיבות העיקריות להפרעות בשינה: עודף משקל; יתר לחץ־דם; הפרעות מבניות בדרכי נשימה: חך נמוך; שקדים מוגדלים בגרון; סטיה במחיצת האף. הורדה במשקל הגוף על ידי דיאטה מבוקרת, או במקרה הצורך ביצוע ניתוחי אף אוזן וגרון, להרחבת אזור הלוע, עשויים לדעת פרופסור לביא, לעזור לחלק מ"הישנוניים", להגעת מאיכות שינה טובה יותר בלילה. כתוצאה מכך, יפחתו אצלם תופעות שינת־יתר, או נמנומים ליד מסך טלוויזיה והגה רכב.

במקרים כרוניים קיצוניים, שבהם לא ניתן למנוע נמנום ליד ההגה מאלה הסובלים מדום־נשימה בשינה (עשרות הפסקות נשימה קצרות בשעה אחת של שינה), יש צורך לשכנעם, לטובתם, לוותר על נהיגה. אם לא יועיל השכנוע – יש לנקוט אמצעים אחרים לבל ינהגו ברכב.

במקרים מסויימים, לדברי פרופסור לביא, ניתן למנוע דום־נשימה בטיפול חרשני. הטיפול אינו מסובך: יש צורך לישון, רתום למסכה עם מדחס אוויר, בהפעלה חשמלית, מכשיר שימנע דום־נשימה. המכשיר, מתוצרת ארה"ב, עולה בין 1300 ל־1500 דולר. עד כה הצטיידו בו כ־50 גברים מעל גיל 40, מקרב מטופלי מעבדות לחקר השינה של הטכניון. ביניהם: נהג אוטובוס ציבורי ונהג מונית, שאלמלא הטיפול במסכת אוויר בשינה, היו נאלצים, להפסיק לעבוד כנהגי רכב שירות ציבורי.

השימוש במסכת אוויר, גואל גם את אשת "הנוחר" ומשפחתו מנחירות קולניות. פרופסור לביא מסביר את תופעת הנחירה בשינה: הנחירה מבטאת את מאמץ הנשימה בפריצת אוויר, כאשר הלוע בגרון נסגר. קולות הנחירה, הם מאמץ ההבקעה של הלוע החסום. התופעה מתמידה בשכיבה על הגב. בשכיבה כזאת, צונחת פניכה ללוע הגרון, הרקמות הרכות, כולל הלשון. בכך הן מכבידות על הנשימה. השינה על צידו של הגוף בריאה יותר.

"טיפים" קטן של פרופסור לביא, העשויים להועיל לעירנות טובה יותר בנהיגת רכב ולשינה שקטה יותר.

ידיעות מעריב

שעה 2

יום ב' י"א אדר ב' 22.3.48

4 עמודים | העורך: דר. עזריאל קרליבך

"הראלד טריביון" אומר:

תכנית הנאמנות תיכשל אם תוכרז המדינה היהודית

אפילו גרורי אמריקה ואנגליה מסרבים לתמוך במזימה האמריקאית בעצרת או"מ הבאה

4 יהודים ו־20 ערבים נהרגו בקרב על ניצנים

בראש הפורעים עמד אנגלי שנהרג אף הוא בקרב

וורן אוסטן לא ידע - הערבים ידעו

וטרומאן העלים את המזימה בשיחתו עם וייצמאן

רשמית: הרטוב מוקף רכוזים ערביים גדולים

קרבות במשך שבע שעות בלילה האחרון – הבוקר חודשה ההתקפה

פולנים ואנגלים תקפו עמדה בגבול תל־אביב

ה"הגנה" פוצצה גשרים בגליל המערבי

אנשי הקונגרס האמריקני מתאזרים לפעולה נגדית

פוצץ בית ערבי בבית דגון

מדינות קטנות מתמרדות

מגרשים מעבר הירקון
אצל צ. שטימר

הערב התייצבות־מילואים בתל־אביב
לגברים בני 28 (שנת 1919)
ולבני ה־17–25 שלא התיצבו למועד

ט י פ

חלב ללב"י – מכל הלב

יש לשער שמכירת מוצרי החלב של "תנובה" עלתה בימים האחרונים. הסיבה: קשה לסרב למוכרות נחמדות כמו צה"ל, שיצאו לרכימבר שבצומת גלילות, עזרו מאותרי הדוכנים והציעו חלב למכירה. הן "תנובה" והן קרן לב"י עשו, כנראה, עסק טוב: 50% מהפדיון יועברו לקרן לב"י. בראש המבצע של חיילות צה"ל עומדת סא"ל דורית רום.. צילום: אלדר כרון, "במחנה".

(סוף תעמ' פ"ד)

■ כי מציון תצא הגנת־מידע. בכל העולם חוששים מגניבת מידע ממוחשב, או מחדירה לחומר ממוחשב לשם הכנסת שינויים. פרופ' עדי שמיר, מהמחלקה למתמטיקה במכון וייצמן, המציא שורת אמצעים להגנת המידע הממוחשב. חברת ניוז של רופרט מורדוק משקיעה חמישה מיליון דולר לפיתוח ולשיווק המצאותיו של שמיר ושל מדענים אחרים במכון בשטח זה. בעלת הפטנטים, החברה ידע, מכרה את זכות הפיתוח לחברה הישראלית החדשה שקמה למטרה זו.

■ מזכירות נעמת בתל־אביב ידועה כקרש־קפיצה טוב לפוליטיקה. דבורה נצר ואורה נמיר קפצו משם לכנסת. עכשיו יש דור־המשך. עדה רבון, מזכירת נעמת־ת"א, שכרה יח"צנית, מפרסמת עתון, תובעת יותר נשים להנהלות של חברות עירוניות, הקימה פורום נשים למען השלום, עושה ערבי גאלה ובקיצור – דואגת שיידעו על קיומה.

גברת שולץ, כוהנת

■ לא ברור מה ייצא בסוף למזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ממסע הדילוגים, אבל אשתו, הלנה שולץ, יצאה לכל הפחות עם ...אבני חושן. אורה הרצוג, רעיית נשיא המדינה, הגישה לה סיכה משובצת אבני־חן שיצר הפסל דוד כ'ץ בהשראת אבני החושן שקישטו את איפוד הכהן הגדול. כ'ץ, בן 58, ניצול שואה, מעצב תכשיטים מודרניים על־פי נושאים היסטוריים. הוא עיצב סיכות זהות לשתי הגבירות הנכבדות, אך במיקום שונה של האבנים. על זאת שניתנה לאורחת האמריקנית חרת: "לאומי שולץ, בידידות, אורה הרצוג".

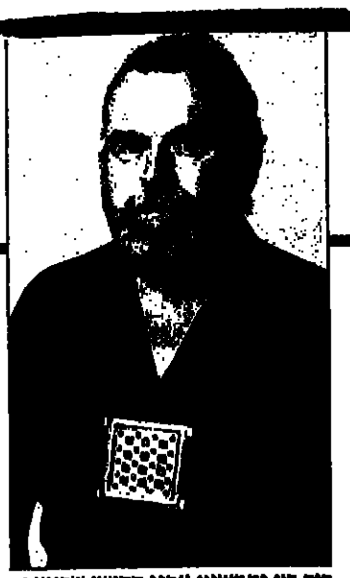

דוד כ'ץ ותכשיט אבני החושן שדומים לו, קטנים יותר, יש לאורה הרצוג ולהלנה שולץ צילום: עזרא מורחי

O'bie, מתברר, הוא כינויה של הלנה שולץ בפי מקורביה.

דליה פלג

■ סוד מקצועי ■ לחקיין־בדרן דני לאורנוב יש סוד מקצועי שרק באחרונה ניאות לגלותו. שואלים אותו כיצד הוא מצליח לחקות מבטא של בני עדות שונות בישראל. הסוד: בבקרים מדריך דני קבוצה של "נערי כנגל", מהם הוא שואב חומר להופעותיו [illegible]

שמע אותי ... ותחליט

הגיע לארץ הרדיו טייפ לרכב בעל הצליל SUPER SOUND
המיוחד מודל 1988
להשיג: בית הרדיו 03-260314 | רדיו הירקון 03-5484784 | אדי מערכות 03-370607 | אבזרי חן 061-23161 | בן חנה שלמה 04-527387
Super Sound

המגוון הגדול ביותר בארץ של
אקדחים
לחגנה עצמית!
התאמה אישית לכל רוכש!
גם מבצע:
החלף אקדח ישן בחדש!
השווה מגוון ומחירים בטרם תחליט!
40 שנות וותק, נסיון ושרות
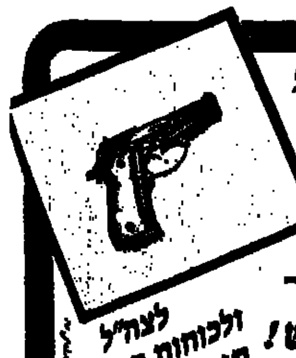
לצה"ל ולכוחות הבטחון תנאים מיוחדים!
זיניוק את מיכלין בע"מ
חיפה דרך העצמאות 55, טל' 04-539316

הגיעו לא"י
אוטומובילים עתיקים
האוטומובילים העתיקים, ששמעם יצא בכל העולם, מתוצרת חברת מטשבוקס הגיעו לא"י, ואפשר לקנות אותם עכשיו בבית המסחר "סוכנויות קופמן" בגני התערוכה הישנים באחוזת בית (ת"א) ובקרוב גם בחנויות לתשורות וחרוזים, ובחנויות לגבר.
אוטומובילים בזעיר אנפין עתיקים מכל השנים וגם משנים קודמות באופן מיוחד (1829, 1894) - עכשיו אצל קופמן.
אוטומובילים עתיקים - מטשבוקס לכל עמל!!
שיווק בלעדי: סוכנויות קופמן בע"מ
מגרשי התערוכה הישנים, טל. 03-485141

לאספנים! שרות מידע טלפוני 03-457728 (לגבי דנון).

הסיפורים שמאחורי הכותרות

"החודש השחור" של השיירות

במלחמתם בתחום הישובים לא הגיעו הערבים לכלל הישג כלשהו, אך במלחמת הדרכים – היתה ידם על העליונה. הם הצליחו להפסיק מעבר שיירות יהודיות לנגב ולגליל, היכו קשות שיירות שניסו לפרוץ לירושלים דרך שער־הגיא. שיירות אחרות, שניסו לפרוץ לישובים הנצורים סביב ירושלים, הוכו אף הן.

מנחם תלמי

חודש מארס 1948 היה מן החודשים המרים לכוחות המגן היהודים במלחמת העצמאות. הוא היה "החודש השחור" של השיירות. במהלכו איבדו כוחות־המגן את מרבית משורייני הקרב שברשותם ומשאיות רבות הושמדו, או נפלו בידי האויב. במרוצתו של חודש זה ניתקו הנגב, ירושלים וחלקים מהגליל ממרכז הישוב. בעוד שבמלחמתם בתחום הישובים לא הגיעו הערבים לכלל הישג כלשהו, הרי שבמלחמת הדרכים היתה ידם על העליונה. הם הצליחו להפסיק מעבר שיירות יהודיות לנגב ולגליל, היכו קשות שיירות שניסו לפרוץ לירושלים דרך שער־הגיא. שיירות שניסו לפרוץ לישובים הנצורים סביב ירושלים הוכו אף הן.

ב־18 במארס יצאה שיירה להרטוב המנותקת, הגיעה ליעדה, אולם בדרכה חזרה לירושלים נחסמה. משוריין הפיקוד נותר לכוד על הכביש כשבתוכו אנשיו. חלק מן השיירה הצליח לפרוץ הלאה ולהגיע לירושלים ואילו אנשי משוריין הפיקוד נלחמו על חייהם ונפלו עד האחרון בהם. הרטוב נכנסה למצור מוחלט ומאוחר יותר פונתה.

ארבעה ימים לאחר מכן נלכדה שיירת אספקה בת 30 משאיות, שלוותה בידי 7 משוריינים, במבואות שער־הגיא. הקרב נמשך עד חצות הלילה והופסק בהתערבות הצבא הבריטי. 21 משאיות ושני משורייני ליווי נותרו במקום הקרב ונפלו על כל תכולתם בידי הערבים.

בירושלים נותרו אותה שעה שני משורייני־ליווי בלבד. אלה נשלחו לעטרות הנצורה, נלכדו במחסומים ממוקשים והתהפכו. מרבית נוסעי המשוריינים נפצעו מיד בתחילת ההתקפה. לאחר שעתיים של קרב מר – התערב הצבא הבריטי וחילץ את קומץ אנשי המגן ששרדו. לירושלים הובאו 41 הרוגים ו־11 פצועים. שני המשוריינים האחרונים של ירושלים נותרו מוטלים בצד הדרך.

ב־25 במארס הצליחה שיירת אספקה גדולה להגיע לירושלים הנצורה. יומיים לאחר מכן הופנו חלק מכלי הרכב של שיירה זו, מלווים על ידי משורייני הפלמ"ח, להביא אספקה לגוש־עציון הנצור. בעוד השיירה, שהגיעה בשלום לגוש, מתמהמהת שם, נזעקו אלפי ערבים אל כביש חברון ירושלים, בקרבת בית־לחם, להמתין לשיירה בשובה.

זרובבל הורביץ – גבור ישראל

ראש השיירה נחסם במבואות בית־לחם, במקום הידוע כ"נבי־דניאל". אש עזה ניתכה על השיירה מכל עבר. רק 10 מתוך 15 כלי הרכב שהיו בשיירה גדולה זו הצליחו להסתובב ולחמוק חזרה לגוש־עציון. כל השאר נותרו לכודות על אם־הדרך. כ־180 מאנשי השיירה התרכזו בנבי־דניאל וניהלו קרב התגוננות נואש מול אלפי הערבים שצרו עליהם. פורץ המחסומים, שנע בראש השיירה ונותר לכוד שם בתוך מחסום, ניהל קרב התגוננות בנפרד. 3 מתוך 41 הלוחמים שבו הצליחו כעבור שעות לחמוק ממנו בחסות האפלה. מפקד המשוריין, זרובבל הורביץ, החליט לפוצץ את המשוריין על עצמו ועל כל אנשיו הפצועים ובלבד שלא יפלו בידי האויב. לאחר מותו הוענק לו אות "גיבור ישראל". לאחר שלושים שעות קרב התערב הצבא הבריטי ומגיני השיירה, יחד עם גופותיהם של ה־51 שנפלו בקרב, הולצו לירושלים תמורת הנשק והמשוריינים שהועברו לידי הערבים.

באותו יום עצמו, בגליל־המערבי, נלכדה ליד כברי שיירה שיצאה מנהריה לעבר יחיעם הנצורה. עשר שעות נמשך הקרב בין מגיני השיירה הלכודה לבין מאות הערבים שצרו עליה. השיירה טלה הושמדה לאחר ש־47 ממגיניה מצאו את מותם בקרב.

ב־31 במארס יצאה שיירה שכללה כמה עשרות משאיות ומשורייני־ליווי מחולדה לירושלים. ליד חולדה הערבית הותקפה השיירה ובנסותה לשוב על עקבותיה שקעו כלי הרכב בבוץ הטובעני. חילוצן של המכוניות, תוך כדי קרב בלתי פוסק עם התוקפים, נמשך עד רדת היום. בשטח נותרו בסופו של דבר משוריין אחד, שבו רוכזו כמה מפצועי הקרב. משאפסו הסיכויים לחלצם החליט מפקד המשוריין לפוצץ את הרכב על אנשיו. בקרב זה נפלו 42 לוחמים ונהגים.

פעולות התגמול שערכו אותו חודש לוחמים יהודים נגד תחבורה ערבית באזורים שונים בארץ לא היה בהן כדי לשנות את תמונת המצב העגומה: במלחמת הדרכים היתה ידם של הערבים על העליונה. לא ייפלא, איפוא, כי על פרק זה של מלחמת־העצמאות הוטבעה מאוחר יותר האימרה המושאלת: "האדים של חודש מארס"...

למעלה: השיירה שאנשיה לחמו על חייהם בנבי־דניאל, מול המון ערבי משתער עליהם. למטה: כך נראו מלווי השיירות, חיילים וחיילות, עדיין בחלקו מדים מאולתרים.

העמודים הראשונים של "מעריב" לקוחים מהשבוע שבין ה־21.3 ל־28.3.1948.

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה, או הובאו, בלשונם, מעתוני השבוע לפני 40 שנה.

עורכים:
תהילה עומר
משה לדר

עיצוב: שמי דגן

באמצע מעריב

מאת אורי קיסרי

הבהלה לבשר...

ידעני את "הבהלה לזהב", אבל יש"בני אינו מונה נאון כ־צ'רלי צ'פלין, שיעניק לו יצי־רה על הבהלה לבשר.

איתו יום עברתי ברחוב ש... ראיתי התקהלות של מאות אנשים. הם עמדו בות... זה ומיד ירדתי לסופי... של מעמד זה: הם היו ... תור לבשר.

היו שם אנשים ונשים מכל המינים. מכל הסוגים. מכל הג־ילים. ... ואמרתי ... הורמיס". ברם מוטב לו־מר ... זה: לכל הטעמים...

... בעידני מהרהר הר־הורים ברוח זו, והנה יוצאת מבית־ קחת סנוף אשה כבו־דה. ... א־ריה. בשרשרת. ... מ ניאטורי.

... דיברה הגברת ... הביתה!"

... מחה בלשון אל־... את השרשרת. ... את ... של הגברת ... בשרשרה. אל הצד ה־... בכיוון ... מן הכיוון ... פנתה ה ב־ית.

"יוסי" געיה הגברת ונופח בכ'ב "פיסי. מה קרה לך?"

אותה שעה היו עיני המקצר־עית מסתכלות ביונק הרך ה־מהלך על ארבע. ניכר היה בו, ... את חדרי בטני – בטני ממש – והוא ... לכוון הסוף... נתעורר בו. ... קול הדם. קול המשפחה: קול היונקים הל־לו חיים על הבשר והדם.

ואני התערבתי לטובתו של פיסי ואמרתי לגברת בנימוס תל אביבי מובהק:

"גברתי החמודה, היאילי לס־לוח לו. ליוסי ולי לסוסי. על שהוא מבקש להצביע בעד אורי־יינטציה מנוגדת לשלך. ולי – על שהנני מתערב במשק הבית שלך... יודעת את מדוע פוסי מסרב ללכת מזה ולהסתלק ב־הברתיך – זאה גברתי. הן ... הבשר בא בנחירית וכי שהוא רואה את התור הארוך, הנכנע והמצייתת הזה של היונ־קים על שתיים – הוא הכלבי לב נהרהר: הבה ואעמדתי גם אני בתור. גם לי יש זכויות ... בו.

והאמיני לי, גברתי, שהצדק עמו. אם האדם זה היונק ה־תרבותי, צועד בדרך היסורים ... של בשר – מי ומה הכלבלב, היונק העלוב, כי יעמוד בפני ... הסיר הזה. של הבשר הפסוק מן הדשן!

דרוש... "מנהיג מפלגה"

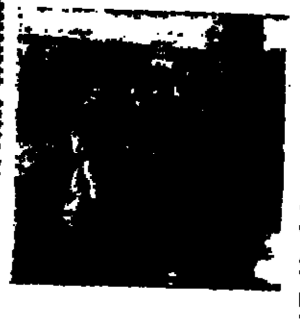

הדבר נראה כיום כמ־עט כחלום, לעג כרש. א־בל הדברים היו לא מכבר. למעשה הם יכולים לחזור אלינו, בקנה־מדה יותר ק־טן אולי, אחת לשבוע או לשבועיים. הכל תלוי בהס־דר.

אז, לפני שבועות אח־דים, היו מביאים ערבים עדרים שלמים אל בית־ה־מטבחיים. והאבק היה מת־אבך מעלה־מעלה עד שהיה מכסה כמעט את התואים ההולכים לשחיטה.

ויש עץ ענף בכניסה ל־בית המטבחיים, שתחתיו היו נעשות הטרנזקציות הגדו־לות ביותר בין סוחרי הב־קר שהיו מגיעים הנה ב־אוטומובילים. כמובן, והעד־רים היו מחכים בכל או בש־מש עד שיעברו העיסקות הכתולים מיד ליד.

בתוך הגדר יש רפת ג־דולה, שבה היו מפטמים את הבהמות. וכאן היו נפג־שים התואים הקטנים והש־וורים מעיראק עם איזה פר הולנדי זקן, שהוקים דורות של פרות חולבות במשקי־השרון... ומכאן היו יוצאים כולם למכלאה פתוחה, הס־מוכה למקום השחיטה ממש.

ואף כאן, צעדים לספר־מהקץ, שמאחוריו השחיה השוחטים את הלהב, לא הרגישו עדיין הפורים כה צפוי להם. והם שיחקו בש־ביל, וניסו ליהנות מן הח־יים בכל שבהמה יכולה לי־הנות...

ורק כשהגיע ריח הדם לנחירי הבהמה, מתמלאות עיניה פחד והיא מתחילה לגעות. אך אין מנוס יוהר מן המאכלת.

כמה שעות אחר כך הי־קצבים מחלקים נתחים ב־אטליזיהם.

בקשר לכך כספרים הל־צה ישנה: מעשה באכר ש־הוביל עדר בקר לבית המ־טבחיים והתמרדו השוורים. ניגש אליו אדם לבוש עירונית, לקח ממנו מקלו. אמר מה שאמר – והעדר נכנס בשלום ובשלוה למכ־לאות. "התבין" הסביר ה־איש לאכר הנרהם. "אני מנהיג מפלגה".

אך מה שנחוץ ברגע זה כדי שיעיקיכו תואים ושוו־רים לזרום לבית המטבחים התל־אביבי. הוא מין מנהיג מפלגה כזה שידע כיצד מדברים לא עם הקו־רים אלא עם הקצבים וסוחרי הבהמות.

ע ד ד א י ה

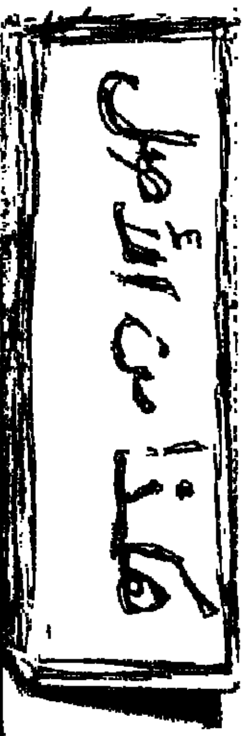

תשבץ לעניין

תשבץ מספר 71

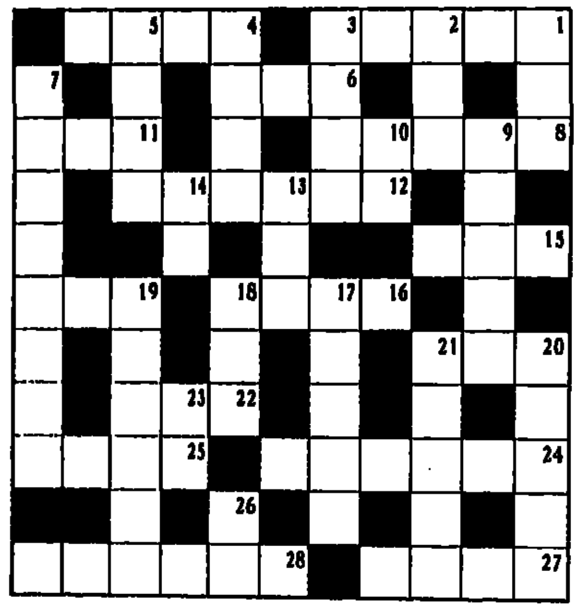

מאוזן: ... הרים סגורות וגבוהות; 4) פעמון; 6) ... קוזי בדרך לים המלח; 8) ... 11) לחוד; 12) היה מלכה של ... 13) מלקחיים; 16) מוצגים בו ... אקרובטיקה וחיות מאולפות; 19) ... 20) פסיעה; 22) ארגון מחתרת ... (המגרש; 24) סופה גדולה ... 25) מחלק חלב; 27) פרק זמן, ... 28) שתי האותיות הראשונות ...

מאונך: ... פעולה; 2) רוכב על סוס; 3) ... לידו עומדות האוניות; 4) ... 5) אחד מארבעת המינים; 7) עיר ... 9) גוש הרים בין עמק יזרעאל ... שאן; 10) סוס בלי ראש; 13) ... שלם, מרגוע; 14) מצבת זכרון ... 17) מיתקן להכוונת התנועה ... רוכים; 18) כלי המשמש ... 19) סופר רוסי בעל משלים (1768–1844); 20) כלי מישחק ... 21) נחש אגדי יורק אש; 23) ... גדול באף בהמה; 26) השייך ל־.

אהרן כהן

פתרון תשבץ מס' 69

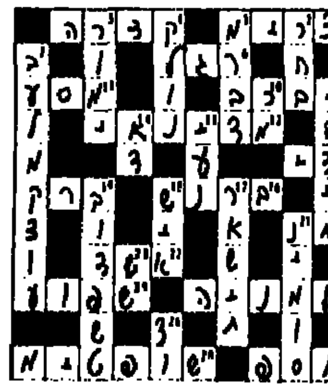

זכו בפרסים: סלים בטט, קרית טבעון; שלמה מרלין, בת־ים; גיל איל, קיבוץ נתיב הל"ה; מרדכי רחמים, רמת־גן; אביטל עמי, לוד; ליאורה סיבון, צה"ל; מירי קטר, ראשון לציון.

הערה: מעטפות שלא יצויין עליגביהן מספר התשבץ – לא ישתתפו בהגרלה.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 30 במרס, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו 5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו־2 ספרים מתנת "ספרית מעריב".

ידיעות מעריב — שעה 2

ישראל — השנה הראשונה

יום א' י"ז אדר ב' 28.3.48

4 עמודים | המערכת: תל־אביב רחוב צ'לנוב 2, טלפון 3452 4920. המנהלה: ח"א דרך פ"ת 20, קומה א' תיבת דאר 4196 | סניף בחיפה: רח' ביאליק 5 | סודר בדפוס "ספר" צ'לנוב 2, נדפס בדפוס החדש בע"מ תל־אביב רחוב רענן 22 | העורך: ד"ר עזריאל קרליבך | מחיר הגליון

קרב השיירה מכפר עציון – נמשך

צבא הגיע למקום המערכה

בשעה 0.30 מודיעים מירושלים:

הקרב בין נהגי ומגיני שיירת האספקה "כפר עציון" לבין הכנופיה הערבית הגדולה ששמה עליהם מצור עודנו נמשך מזה 20 שעה. המגינים שהתבצרו בבתים הקיצוניים בנבי־דניאל מצויים בקרב שערה ...

בידיעה אחרונה שנתקבלה באל־חיט מתחנת המגינים נאמר, כי הם עומדים במערכה ומחזיקים מעמד למרות האבדות שנגרמו להם. האספקה שנשלחה אינה מגיעה בסדר ואני כבר משתמשים בה — נאמר בהודעה אלחוטית. סופרנו בירושלים מוסר, כי ...

בשעה 6 יצאו יחידות צבא למקום הקרב לעזרת המגינים וכן כדי להחזיר מעציון חלק מהשיירה שהצליחה לחזור לעציון לפני שהתפתח הקרב. בשעה יותר באחרת הודיע הצבא כי אין ביכלתו להגיע לנבי־דניאל. לפי ידיעה ששודרה ברדיו לונדון ושטרם אושרה נאלץ ...

אחד מהאווירונים היהודים שהשתתף במערכה על עציון לתנות תנית אונס ברמת רחל כי שוכו ממערכה. רדיו לונדון חזר הבוקר על הידיעה, כי מקורות הצלב האדום אומדים את מספר האבדות היהודיות בהרוגים ופצועים ל־35. רדיו בירות מסר ...

הבוקר כי נהרגו 5 יהודים ו־20 נפצעו. ואילו רדיו פאריס שידר את דברי הרהב של "המפקד האווירי הערבי בירושלים" כי כל השיירה הושמדה. ממקורות יהודיים נודע כי לערבים נגרמו עשרות אבדות בהרוגים ופצועים. ברגע האחרון מודיעים לנו ...

הצבא שיצא מירושלים הבוקר בשעה 6 הגיע למקום הקרב ולפי שמועה שטרם נתאשרה הודיע למגינים כי הוא מוכן להוציאם מן המקום ולהחזירם לירושלים בתנאי שהם יתפרקו מנשקם. להצעה זו — אומרת הידיעה חנ"ך לא מצאו המגינים לנכון אף לחשיב.

גב' רוזבלט התפטרה מאו"מ

בגלל בגידת אמריקה ביהודים. – טרומאן מפציר בה שתחזור מהתפטרותה

ניו יורק (טלגראפית מאת דר. י. הררי):

גב' אלינור רוזבלט שלחה מכתב לטרומאן והודיעה לו שאחר המפנה שחל במדיניות האמריקנית בשאלת ארץ ישראל אינה יכולה להשאר חברה במשלחת האמריקנית באו"ם והיא מבקשת מאת הנשיא לקבל התפטרותה. טרומאן ומארשאל הפצירו בה שתחזור בה מהתפטרותה ותוצאות השידורים הללו אינן ידועות עדיין.

ידיעה זו נמסרת ע"י האחים אלסופ ב"ניו יורק הראלד טריביון". הם מוסיפים שהתפטרותה של הגב' רוזבלט תהיה מכת קשה בשביל טרומאן מאחר שאין עוד אמריקני שמחובב כל כך על הציבור כמו הגב' רוזבלט.

פריז מוסרת, כי ערב הפלגתה לאירופה, אמש, אמרה גב' רוזבלט בתשובה לשאלת עתונאים כי ההתפטרות שלה לא נתקבלה.

אובסרוור: אמריקה תשלח צבא לא"י

ניו־יורק פוסט: הנאמנות תהיה משולשת אמריקאנית־אנגלית־צרפתית

לונדון (טלגראפית מאת סופר "מעריב") — "אובסרוור" מודיע הבוקר כי ממשלת ארה"ב כבר קיבלה החלטה עקרונית לשלוח צבא אמריקני לארץ ישראל.

העתונאי קינג דון כותב הבוקר ב"ניו־יורק פוסט" (כפי שמטלגרף לנו ד"ר הררי) כי אמריקה מציעה שהנאמנות של א"י תהיה משולשת — של אמריקה, בריטניה וצרפת. בריטניה תהיה, לפי תכנית זו, הנאמן העיקרי ואילו אמריקה וצרפת ישלחו צבא לעזרתה.

קרב גדול בגליל המערבי

קרב גדול התנהל אמש עד שעה מאוחרת בגליל המערבי ליד הכפר הערבי כברי בין מאות אנשי כנופיה לכין שיירה שיצאה מנהריה ליחיעם. הצבא שהגיע למקום לעזרת השיירה נכנס אף הוא בקרב עם הכנופיה ועזב את המקום בשעות הערב. פרטים מדויקים טרם נודעו.

"הערבים יצמצמו מעתה בהתגוננות"

המפקדה הערבית מתפארת שבהתקפה על זרעין הופעלו תותחים

בירות (מאת סופר "יונייטד פרס סאם סוקי) — בידיעות ממפקדתו של קאוקג'י נאמר כי ביום ד' שעבר הפעילו הערבים בפעם הראשונה תותחים בהתקפה על הישוב היהודי זרעין ליד בית שאן. דובר ערבי אמר שאין לצפות להתקפות ערביות גדולות כל זמן שנמשכים הדיונים במועצת הבטחון והערבים יצטמצמו לאותן הפעולות שהן הכרחיות להתגוננותם.

המפקדה הערבית הודיעה כי מייג'ור מחמוד אל הינדי, מפקד הבריגדה העיקרית על שם חוסיין, נתמנה מפקד אזור חיפה כדי לחזק את ההתנגדות הערבית בנמל זה, שבו היתה עד עתה ידם של היהודים על העליונה.

נשדדו סיגריות ממחסני האחים "סטיל" בת"א

צעירים מזויינים, שבאו בליזית מכלים, שדדו הבוקר 700 אלף סיגריות אנגליות, 40 מקלטי רדיו וכמות של אריגים ממחסני האחים סטיל בדרך יפו־ת"א 7. בהסתלקם לקחו איתם גם את מכוניתו של מנהל החברה, שנעתה על יד הבנין. שווי הסחורות השדודות נאמד ב־6000 לא"י.

כפי שנודע צפוית סכנת של סגירת הסניף בת"א. אחר השוד הקודם רצתה ההנהלה המרכזית בחיפה לסגור את הסניף בת"א ורק בהתערבות ... רוקח נמנעה הסגירה. המזויינים שבצעו את השוד הזה שהם אף בצעו את השוד בפעם הקודמת.

"מכינים חלוקה דתית של ירושלים"

לונדון (טלגרפית מיוחד ל"מעריב") — סופרו הירושלמי של "סאנדי טיימס" כותב היום כי יועצים בריטיים הגישו למיניסטריון המושבות תכנית ל"חלוקה דתית של ירושלים". לפי תכנית זו ימונה מושל בריטי לירושלים כולה ואדמיניסטרציה אזרחית לאזורים הנפרדים. יורכב צבא בינלאומי מחיילות של מדינות שיש להן אינטרסים דתיים בעיר הקדושה כגון צרפת, יוון, איטליה וכו'.

"אם יבוא צבא דני – יפלשו צבאות ערב לא"י"

דובר הועד הערבי העליון בלייק סאקסס הכריז שאם תתקבל הצעת הסוכנות היהודית בדבר משלוח צבא דני ונורבגי לארץ ישראל — כי אז ייחשב הדבר כ"התערבות צבא זר" ומשלא יופעל התכנית הערבית של פלישת צבאות המדינות השכנות לארץ ישראל.

מוסקבה: בגידת ארה"ב תגדיל את שפיכת הדמים בא"י

ראדיו מוסקבה שידר אמש בכל השפות הורות סקירה על ההתפתחות הפוליטית האחרונה בשאלת ארץ ישראל. הדרשן הסוביטי קבע כי "תכני אמריקה בשאלת א"י יביאו לידי מלחמת אזרחים בקנה מדה גדול בארץ ישראל". עמדתה של רוסיה ברורה: ברית המועצות רוצה, שהחלטת עצרת או"מ תוצא לפועל כלשונה וכרוחה. ישנם סימנים כי מדינות קטנות רבות סומכות ידן על עמדה זו של רוסיה".

ראש הכפר שייך מוניס מודה ללח"י

השייך אבו־חליל משייך מוניס הקפיץ היום עם האורח־הרמת־גני שיתוף בענין החזרת שלשת חטופי הכפר וביקש מני להורות ללח"י על התורה התטופים. השייך הודה כי החזרת החטופים עשתה רושם רב על הערבים.

הבריטים יוצאים ממשטרת בית־ליד ורעננה

נודע כי מחר או מחרתיים עומדים השוטרים הבריטיים לצאת מתחנות המשטרה בבית־ליד וברעננה. בתחנות ישארו שוטרים יהודיים בלבד.

לח"י פוצצו בית ליד מגדיאל

בית שאנטי בגבול מגדיאל — ביר עדאס פוצץ הבוקר ע"י חברי לח"י. הבית שימש בסיס לכנופיה שהטרידה את מגדיאל לפני שבועות מעטים.

נשדדה מכונית משא

ארבעה צעירים שהציגו את עצמם כחברי אצ"ל, שדדו אתמול לכונית משא מאת הנהג משה טהרי. הנהג מסר תלונה במשטרה.

אל צבור הסוחרים בתל־אביב

היום יום א', י"ז באדר ב' (28.3.48) נכנסת פעולת הגבית של מיכסת ... להנגנתר בקרב צבור הסוחרים והמלאים לסעל הביצוע הרחב.

כיצד הנתבעים לבלי חובה יטופלו בבתיהם ע"י עסקני מרכזת הכרות ההתנדבות. ...

... לשכת המסחר ת"א, התאחדות האינטשילים, אגודת הקמעונאים ...

היום מחכים לשחרור 34 עצורים

היום מחכים לשחרורם של 34 עצורים ואסירים מעתלית.

נאמן מלמוד הי"ד

הצעיר שנפצע בליל שבת בכרמל ומת לבערת מפצעיו הוא איש ההגנה נאמן מלמוד, בן 26.

השבת אבידה

נאבדו 400 כרטיסי־סוכר רשומים בחנויות ... — בסביבת דרך יפו־ת"א — הגשר. על החבילה היתה רשומה הכתובת: יעקובי זלמן, ... מוצאו הישר מתבקש להחזיר את הכרטיסים לפי הכתובת: יעקובי זלמן, ת"א, ... שדרות התקוה 17 — ויבוא על שכרו.

מגרשים מעבר הירקון

מסרו, בשפוט תל־אביב ומחוצה לה. אצלו צ. שומר "בית תפארת", רח' אלנבי 107, חדר 37

בודסלין

בחסות גרין קארד

מועדון הצרכנים לקוראי מעריב

לה אוטומטית בחיפה

המפתחות בכיסים

מטרו 1988

SENSOR
מוצרי חשמל ואלקטרוניקה
קנה ב חיפה
מקרר גלקסי
ותשתתף בהגרלת המכונית
ולמזדרזים פרס נוסף
ללא הגרלה

שווארמה
חאזן
מבחר סלטים מעולים

דרך יפו 40

כל-בו לתינוק
מצאתי חנות ממש פגז
האיכות יותר מפז
והמחיר אינו מופרז
היכנסו גם אתם
ל"לי-פז"!
מבצע!
על כל קניה מעל 60 ש"ח
4 תשלומים
משגב 17 שכונה מערבית כרמיאל
טל. 980513

החצר המזרחית
פאב-מסעדה במדרחוב
אורות ■ מיטב
60 איש המאכלים המזרחיים
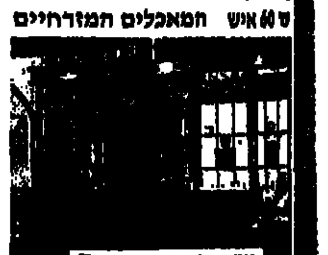
מדרחוב נורדאו 5
טל. 660988

מר אלמליח רוברט, מנכ"ל חברת גרין קארד ומאיר כהן, מנהל מכירות של חברת המזרח מוסרים את מפתחות המכונית לזוכה המאושרת, אשר בצעה רכישתה באולמי ארגמן נתניה, שהשתתפו במבצע.

מוגש ע"י גרין-קארד, יצחק שדה 34 5/337129, נכר לעניין, 31.3.88

2 פרסי גלובוס הזהב
מועמד ל-6 פרסי אוסקר

שר • ניקולאס קייג' • אולימפיה דוקאקיס
בסרטו של נורמן ג'ואיסון
'MOONSTRUCK'

חיפה	ירושלים	תל-אביב	
"רון"	"כפיר"	"אורלי"	בכורה בישראל
מוצ"ש: 7 + 9.15	מוצ"ש: 7.30 + 9.30	ששי: 10	
א'-ה': 5 + 7 + 9.15	א'-ג': 4.30 + 7 + 9.30	מוצ"ש: 7.15 + 9.30	
	ד'-ה': 7 + 9	א'-ה': 5 + 7.15 + 9.30	

MGM

הפצה גולן גלובוס-קנון ישראל